

Maassluis sport!

Evaluatie en nieuw beleid (2022 en verder)

---

25 januari 2022

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting	4	4.4	Intrinsieke waarde van sport	24
2.	Achtergrond bij het onderzoek	7	4.4.1	Sportstimulering	25
2.1	Situatieschets	7	4.4.2	Accommodaties	25
2.2	Opdrachtoomschrijving	7	4.5	Maatschappelijke waarde en impact	29
2.3	Aanpak	7	4.5.1	Van intrinsieke naar maatschappelijke waarde van sport	29
3.	Evaluatie sportnota 2013 – 2017	9	4.5.2	Potentiële maatschappelijke thema's in Maassluis	29
3.1	Inleiding	9	4.5.3	Visie van verenigingen en andere sportaanbieders	32
3.2	Doelstellingen sportnota 2013 – 2017	9	4.6	Organisatie van de sport	34
3.2.1	Hogere sportparticipatie?	9	5.	Doelstellingen en kpi's	36
3.2.2	Meedoen in de samenleving	11	5.1	Inleiding	36
3.2.3	Tevredenheid over de sportvoorzieningen	13	5.2	Hoofddoelstellingen	36
3.2.4	Tarievenbeleid	15	5.3	Subdoelstellingen en meetbaarheid	36
3.3	Belangrijkste conclusies	15	6.	Uitvoeringsplan	39
4.	Sportnota 2022+: het kader	18	6.1	Inleiding	39
4.1	Inleiding	18	6.2	Speerpunten en acties	39
4.2	Trends en ontwikkelingen	18	7.	Financiële kaders	43
4.2.1	Sociaal	18	Bijlagen		
4.2.2	Economisch	19	Bijlage 1	Geraadpleegde documenten	47
4.2.3	Sportparticipatie	19	Bijlage 2	Kpi's 2013 – 2017	48
4.2.4	Georganiseerde sport	20			
4.2.5	Wettelijke regelingen	21			
4.3	Overzicht 'basis' sportinfrastructuur in Nederland	21			
4.3.1	Basisvoorzieningen en normen	21			
4.3.2	Commerciële en ongeorganiseerde sport	22			
4.3.3	Beheer, organisatie en uitvoering	23			

1. Samenvatting

De vier hoofddoelstellingen van het sportbeleid zijn als volgt:

1. **In 2025 is de sport- en beweegparticipatie in Maassluis hoger dan in 2020.**
2. **In 2025 zijn de sportverenigingen in Maassluis vitaal en gezond en is er sprake van een veilig sportklimaat met aandacht voor talentontwikkeling.**
3. **In 2025 dragen sport en het verenigingsleven aantoonbaar meer bij aan doelen op de maatschappelijke agenda. Specifiek gaat het daarbij om de thema's gezondheid en vitaliteit, meedoen aan de samenleving door iedereen (participatie) en vroegsignalering.**
4. **In 2025 zijn de inwoners van Maassluis tevreden over de sportvoorzieningen in de omgeving.**

Hogere sportparticipatie voor iedereen: De gemeente Maassluis vindt het belangrijk dat zoveel mogelijk inwoners sporten en bewegen. De inwoners moeten de weg richting de sport- en beweegaanbieders weten te vinden. Maar daar waar dit niet lukt ondersteunt de gemeente, onder meer via beleid voor verschillende doelgroepen.

Inzet op doelgroepen: Op de sportparticipatie van specifieke doelgroepen wordt extra ingezet. Een ambitie is dat elk kind moet kunnen sporten; ieder kind verdient het om mee te doen. Via gerichte acties door intermediairs (met name de vakleerkrachten en de buurt-sportcoaches) wordt specifiek ingezet om kinderen uit de doelgroep van het Jeugdfonds Sport & Cultuur meer lid van verenigingen te laten worden. Samen met verenigingen wordt daarnaast ingezet om een breder sportaanbod te realiseren voor de doelgroepen ouderen en mensen met een beperking (aangepast sporten), ook in regionaal verband. Zodat alle inwoners van Maassluis een leven lang kunnen sporten en bewegen.

Vitale verenigingen: Verenigingen zijn de ruggengraat van de sportinfrastructuur. Gezonde en vitale verenigingen bieden niet alleen een breed sportaanbod aan de inwoners van Maassluis, maar kunnen ook een bijdrage leveren aan andere maatschappelijke doelen van de gemeente. Door extra capaciteit voor buurtsportcoaches te realiseren, kunnen verenigingen verder ondersteund worden om vitaler te worden en te blijven.

Sport zorgt voor talentontwikkeling in een veilig klimaat: Kinderen en jongeren ontwikkelen zich op tal van aspecten. Op school worden hun cognitieve en sociale vaardigheden ontplooid en versterkt. Daarnaast zijn sectoren als sport en cultuur eveneens omgevingen waar vaardigheden worden ontwikkeld. Bij sport worden daarbij ook verschillende vaardigheden aangeleerd: leren winnen en verliezen, omgaan met tegenslagen, samenwerken in en onderdeel zijn van een team. Met de diversiteit van leden (verschillende achtergronden, verschillende karakters) gaat het bij het ontwikkelen van talent niet alleen om sporttechnische begeleiding, maar ook om sociaal-emotionele begeleiding. Via structurele opleidingen en cursussen wordt ingezet op het verder ondersteunen van (sporttechnisch) kader van verenigingen om deze verschillende vormen van begeleiding verder te ontwikkelen.

Maatschappelijke waarde van sport: De maatschappelijke waarde van sport in Maassluis heeft nadrukkelijke raakvlakken met thema's uit andere beleidsnota's en uitvoeringsplannen. Denk daarbij aan de uitvoeringsagenda Samen Gezond Maassluis, het Actieplan Eenzaamheid, de ontwikkelagenda Ouderen en het jeugd-, onderwijs- en armoedebeleid. De waarde van sport is daarmee geen losstaand thema, maar een stevig onderdeel van de sociale agenda en de sociale infrastructuur in Maassluis.

Sport zorgt voor gezondheid en vitaliteit: Een natuurlijke verbinding, waarbij de wens om te komen tot een gezonde(re) samenleving mede met hulp van verenigingen tot stand gebracht kan worden. Dit begint ook in de sportkantine, waar een gezond alternatief, naast het reguliere aanbod gepromoot wordt.

Sport zorgt voor participatie en ontmoeting: Leden van sportverenigingen (en de ouders van de jeugdleden) vertegenwoordigen vaak een dwarsdoorsnede van de (lokale) samenleving. Elk lid met zijn eigen achtergrond en kwaliteiten. Verenigingen richten zich met hun activiteiten daarom impliciet ook op ontmoeting om participatie (iedereen doet mee) te bevorderen, sociale contacten te ontplooiën of eenzaamheid tegen te gaan. Met een breed sportaanbod is het de ambitie dat alle doelgroepen (oud, jong, aangepast sporten, arm, rijk) terecht kunnen bij de sportverenigingen en deelnemen aan de samenleving.

Goede accommodaties: Om op een prettige en veilige manier te kunnen sporten en bewegen is het belangrijk dat er kwalitatief en kwantitatief voldoende sportaccommodaties

zijn, die voldoen aan de eisen voor het bewegingsonderwijs, van de sportbonden en de huidige tijd (o.a. duurzaamheid). Met het sportaccommodatiebeleid worden de voorwaarden geschapen om op een goede manier sport te kunnen beoefenen. De komende jaren worden de binnensportaccommodaties vernieuwd of verbouwd conform de daarvoor opgestelde planning en wordt geïnvesteerd in het verduurzamen van de lichtinstallaties. De kleedkamersubsidieregeling wordt aangepast.

2. Achtergrond bij het onderzoek

2.1 Situatieschets

De gemeente Maassluis heeft een sportnota die is opgesteld voor de periode 2013 – 2017. In de periode 2019 – begin 2020 heeft de gemeente een lokaal sportakkoord opgesteld, dat net voor de Covid-19 pandemie en de lockdown in maart 2020 is vastgesteld. In 2020 wilde de gemeente Maassluis een nieuwe sportnota en de sportnota 2013 – 2017 evalueren. Aan Synarchis is gevraagd de evaluatie van de oude sportnota uit te voeren en in samenwerking met diverse partijen een nieuwe sportnota op te stellen.

2.2 Opdrachtomschrijving

De opdrachtomschrijving bestaat uit twee delen.

Evaluatie sportnota 2013 – 2017

- Beschrijf de resultaten die de afgelopen jaren behaald zijn aan de hand van de doelstellingen van de sportnota 2013 – 2017
- Geef de beleving weer van de stakeholders (gemeente Maassluis, verenigingen en eventuele andere externe partijen) van de behaalde resultaten
- Beschrijf de activiteiten die zijn ondernomen in de afgelopen periode in relatie tot de doelstellingen.

Nieuwe sportnota 2022 en verder

De nieuwe sportnota is uitgewerkt op een aantal onderdelen:

- Trends en ontwikkelingen, landelijk en lokaal
- Beknopt overzicht van de basis sportinfrastructuur in Nederlandse gemeenten
- De intrinsieke waarde van sport, via de thema's Accommodaties en Sportstimulering
- De maatschappelijke waarde van sport (de koppeling naar andere beleidsterreinen en de mogelijkheden om sport te verbinden met deze beleidsterreinen)
- De organisatie van de sport.

De nota is vervolgens uitgewerkt in doelstellingen en beoogde resultaten voor de komende jaren. Tenslotte is een uitvoeringsplan toegevoegd en is het financiële kader geschetst.

2.3 Aanpak

Voor de begeleiding van de evaluatie en de nieuwe sportnota is een interne projectgroep ingesteld, bestaande uit de medewerkers van het beleidsveld sport. Daarnaast zijn een interne en een externe klankbordgroep ingericht. De interne klankbordgroep bestaat uit beleidsmedewerkers van de gemeente Maassluis vanuit het sociaal domein, financiën en vastgoed. De externe klankbordgroep bestaat uit een vertegenwoordiging van sportverenigingen, de Maassluis Sport- en Recreatieraad (MSR) en welzijnsorganisatie Welzijn E25.

Evaluatie sportnota 2013 – 2017

Voor de evaluatie van de sportnota 2013 – 2017 zijn allereerst de relevante documenten geanalyseerd. Een overzicht van deze documenten is te vinden in bijlage 1. Op basis van externe rapportages en interne voortgangsrapportages van de gemeente Maassluis is een analyse gemaakt van de resultaten die de afgelopen jaren zijn gerealiseerd. Deze analyse is besproken en geverifieerd in een gesprek met de projectgroep en met de externe klankbordgroep.

Nieuwe sportnota 2022+

Voor de nieuwe sportnota zijn de resultaten van de oude sportnota geanalyseerd. Daarnaast zijn op basis van bureau-informatie trends en ontwikkelingen in de sport beschreven. Waar van toepassing is deze beschrijving aangevuld met feiten en cijfers vanuit de lokale situatie in Maassluis.

Vervolgens is een aantal sessies gepland met de projectgroep, de interne klankbordgroep en de externe klankbordgroep. Doel van de sessies was om te onderzoeken welke aandachtspunten voor de komende periode meegenomen kunnen worden in de sportnota. En op welke terreinen de verbinding gelegd kan worden tussen sport en maatschappelijke thema's. De resultaten van deze sessies zijn verwerkt in deze rapportage. Daarnaast is op basis van bureau-informatie een overzicht gegeven van de mogelijkheden om de sport verder te organiseren in Maassluis.

Hoofdstuk 3. Evaluatie sportnota 2013 - 2017

3. Evaluatie sportnota 2013 – 2017

3.1 Inleiding

De sportnota 2013 – 2017 wordt geëvalueerd om te kijken in hoeverre de doelen behaald en de activiteiten gerealiseerd zijn. Omdat de nota 2013 – 2017 weliswaar een periode markeert, maar nog steeds actueel is (staand beleid) wordt gekeken naar de meest recente resultaten tot en met 2020.

De evaluatie is een van de vertrekpunten voor deze sportnota, met name voor de nieuw te formuleren doelstellingen en “kritische prestatie indicatoren” (kpi’s). De evaluatie is uitgevoerd door de meest recente cijfers uit monitors en rapportages te gebruiken. Geraadpleegde bronnen voor de normen en streefcijfers zijn de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid (2020), rapportages van de GGD Gezondheid Volwassenen en Ouderen (2016), rapportages van de buurtsportcoaches en volksgezondheidszorg.info. Daarnaast zijn de voortgangsrapportages van de gemeente Maassluis voor de periode 2015 – 2018 geanalyseerd. Voor duiding van de cijfers in relatie tot landelijke cijfers zijn rapportages van NOC*NSF en het Mulier Instituut gebruikt. Verder is er gesproken met de verenigingen om te vragen naar hun beleving bij de resultaten van de doelstellingen. Zo is er een kwalitatief (uit de gesprekken) en kwantitatief (de feiten en cijfers) beeld ontstaan. De evaluatie wordt afgesloten met een aantal constatering.

3.2 Doelstellingen sportnota 2013 – 2017

Maassluis wil een gemeente zijn waar inwoners met plezier leven en wonen. Waar iedereen de mogelijkheid heeft deel te nemen aan het maatschappelijke, sociale en culturele leven. Een prettige plek om op te groeien. Een gemeente waar mensen elkaar helpen en waar mensen zich prettig en veilig voelen in hun buurt. Wie dat wil, kan zich ontwikkelen en zijn bijdrage leveren aan de stad. Inwoners en instellingen nemen samen verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de samenleving. Het behouden en versterken van de sociale kwaliteit van Maassluis is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, verenigingen, maatschappelijke organisaties, bedrijven en gemeente.

De bovenstaande visie geeft de richting aan die de gemeente Maassluis met het sportbeleid 2013 – 2017 wenste te bereiken. Uit de visie zijn vijf uitgangspunten beschreven die dienen als kader om de visie te realiseren: duurzaamheid; benutten van eigen kracht; actief burgerschap; de vraag centraal en gebiedsgericht werken. Daaruit zijn voor de sportnota 2013 – 2017 weer een drietal thema’s benoemd. Elk thema is vertaald naar een gewenst maatschappelijk effect op het gebied van sport en bewegen:

1. Gezondheid als basis voor meedoen: In 2017 is de sportparticipatie van de inwoners van Maassluis hoger dan in 2012.
2. Inwoners van Maassluis nemen deel aan de samenleving: In 2017 is sport, bewegen en het verenigingsleven een effectieve vorm van meedoen in de samenleving.
3. In Maassluis is het goed wonen: In 2017 zijn de inwoners van Maassluis tevreden over de sportvoorzieningen in de omgeving.

De beoogde maatschappelijke effecten van de drie thema’s zijn vertaald naar subdoelstellingen die meetbaar zijn gemaakt via een aantal kpi’s. In bijlage 2 zijn alle kpi’s opgenomen, inclusief de bronnen van die kpi’s. In de hoofdrapportage zijn de kpi’s per subdoelstelling benoemd en is het daadwerkelijke resultaat daar tegen afgezet. Vervolgens wordt een toelichting gegeven op de resultaten in relatie tot de doelstellingen.

3.2.1 Hogere sportparticipatie?

In 2017 is de sportparticipatie van de inwoners van Maassluis hoger dan in 2012.

Bevorderen (behouden en vergroten) sportparticipatie voor alle inwoners van Maassluis	
Het percentage inwoners dat zijn gezondheid als goed of zeer goed ervaart, stijgt van 70% (2009), naar 75%.	Gerealiseerd, 78%
Het aantal inwoners met een ongezonde leefstijl (te weinig bewegen en overgewicht) daalt t.o.v. 2012.	Gerealiseerd
Het percentage bewoners (19-64) dat voldoende beweegt (voldoet aan de combinorm), stijgt van 67% in 2011 naar 70%	Niet gerealiseerd, 65%

Percentage volwassen inwoners dat minimaal 40 weken per jaar aan sport doet (van 57% in 2010 naar 60%)	Niet gerealiseerd, 55%
--	------------------------

De helft van de kpi's wordt gerealiseerd. De gezondheidsbeleving van mensen is toegenomen en het aantal inwoners met een ongezonde leefstijl is gedaald. Tegelijkertijd worden de beoogde streefcijfers op bewegen en sporten door volwassenen niet gehaald. Sterker, deze percentages dalen. Nadere analyse van de beweegnorm¹ en de combinorm maakt duidelijk dat de normering door nieuw wetenschappelijk onderzoek inmiddels is aangepast door de Gezondheidsraad (2017). De termen zijn vervallen. Daarvoor in de plaats is de beweegrichtlijn gekomen. Bij deze nieuwe richtlijn is de totale tijdsduur niet veranderd (nog steeds 2,5 uur), maar die mag vrijer gerekend worden voor vormen van beweging. De belangrijkste verandering is het advies om (voor volwassenen 2x per week en voor kinderen 3x per week) botversterkende oefeningen te doen. Wellicht dat die verandering ervoor zorgt dat het percentage mensen dat aan de nieuwe richtlijn voldoet, is gedaald. Overigens blijkt uit cijfers van het CBS dat landelijk gezien (in 2014, toen beweegnorm en combinorm nog gehanteerd werden) 2/3 van de mensen de combinorm haalde. Dat is vergelijkbaar met Maassluis.

Bevorderen (behouden en vergroten) sportparticipatie voor (zeer) ouderen en mensen met een beperking	
Het percentage bewoners (65+) dat voldoende beweegt (voldoet aan de combinorm), stijgt van 65% in 2011 naar 70%	Gerealiseerd, 72%
Deelnamecijfers sport en bewegen onder (zeer) ouderen en mensen met een beperking zijn toegenomen	Gerealiseerd
Een hoger aandeel mensen in Bloemenbuurt en Binnenstad waardeert zijn gezondheid als goed of zeer goed (t.o.v. 2011)	Gerealiseerd
De inzet van vrijwilligers via professionele organisaties (welzijn, ouderwerk) gebeurt vooral in de wijken waar sprake is van een hoog aandeel ouderen en mensen met een beperking	Onbekend

De subdoelstelling om de sportparticipatie voor (zeer) ouderen en mensen met een beperking te bevorderen, wordt op alle onderdelen gehaald. In sommige gevallen moeten

meerdere resultaatmetingen overigens geanalyseerd worden om de daadwerkelijke resultaten te kunnen analyseren. Daarnaast hebben verenigingen en de gemeente meer oog voor de 65+'ers. Ze worden vaker ingezet als vrijwilliger en blijven zo ook langer bij een vereniging betrokken. Het belang van langer en meer sporten en bewegen wordt voor de doelgroep steeds duidelijker. De gezondheidsbeleving van de wijkbewoners Bloemenbuurt en Binnenstad is verbeterd ten opzichte van de eerdere meting. Een leven lang sporten lijkt daarmee steeds meer de norm te worden. In hoeverre vrijwilligers via professionele organisaties vooral in wijken met ouderen en mensen met een beperking worden ingezet, is niet te achterhalen op basis van de registratie van cijfers.

Bevorderen (behouden en vergroten) sportparticipatie voor jeugd (vanaf 4 jaar) als goede basis voor een leven lang bewegen.

Percentage 4-12 jarigen dat minstens 1x per week sport buiten school van 77% naar 81%
Percentage 4-12 jarige allochtone kinderen dat minstens 1x per week sport buiten school van 75 naar 77%
Percentage 4-12 jarige autochtone kinderen dat minstens 1x per week sport buiten school van 81 naar 85%
Verhogen aantal scholen in samenwerkingsverband Buurtsportcoach met sportverenigingen; gerealiseerd

Bovenstaande kpi's gaan in op de sportparticipatie voor jeugd van 4 tot en met 12 jaar. Voor Maassluis zijn er geen gespecificeerde meetresultaten beschikbaar voor deze leeftijdscategorie, waardoor de beweging die afgelopen jaren in gang gezet moest worden niet te analyseren is. Wel kunnen we uitspraken doen over de uitgangswaarden (de percentages per 2013 voor deze doelgroep). Het landelijk gemiddelde voor deze kpi's is 73,5%, waarmee Maassluis hoger scoorde dan het landelijk gemiddelde. Uit de monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn (2018) blijkt dat van de volwassen inwoners met een Nederlandse achtergrond 64% voldoet aan de beweegnorm. Van de volwassen inwoners met een migratieachtergrond is dit 51%.

¹ De beweegnorm adviseerde op minimaal 5 dagen per week 30 minuten matig tot intensief te bewegen, bijvoorbeeld stevig doorlopen. De fitnorm gaf aan op minstens 3 dagen per week minstens 20

minuten zwaar intensief te bewegen, bijvoorbeeld hardlopen. Voor de combinorm moest je aan de Beweegnorm en/of fitnorm voldoen.

In het schooljaar 2012 – 2013 was er 1 buurtsportcoach actief voor 24 uur per week, die werkzaam was voor 3 scholen en 1 vereniging. Daarna is het aantal buurtsportcoaches gegroeid naar 3,07 FTE. In 2014-2015 is gestart met drie clusters van samenwerkingen, waarbij een cluster bestond uit twee basisscholen en een vereniging. Aangezien de ondersteuning bij de verenigingen teveel uitvoerend was, is in 2015-2016 gekozen voor een aanpak waarbij de scholen meer centraal stonden. Vanaf dat moment deden alle Maassluise basisscholen en 1 VO school mee. Deze subdoelstelling is daarmee gerealiseerd.

Op dit moment zijn de buurtsportcoaches voornamelijk actief voor het onderwijs. Ze verzorgen het bewegingsonderwijs en pauzesport en ze kunnen ingezet worden voor extra activiteiten als kleutergym en sportdagen. Daarnaast zijn ze na schooltijd actief in de wijken. Er zijn daarnaast nog een (zeer) beperkt aantal uren beschikbaar voor directe verenigingsondersteuning (o.a. ondersteuning van schoolsporttoernooien) en evenementen (organisatie gezondheidsdag en Sport Experience). Echte verenigingsondersteuning ontbreekt echter binnen de huidige urenverdeling, omdat de beschikbare uren voor buurtsportcoaches 'vast' zitten in de taken voor het bewegingsonderwijs en de resterende uren versnipperd zijn over meerdere buurtsportcoaches.

3.2.2 Meedoen in de samenleving

In 2017 is sport, bewegen en het verenigingsleven een effectieve vorm van meedoen in de samenleving.

Versterken en bevorderen van het verenigings- en stichtingsleven	
Het aantal mensen dat actief is als vrijwilliger blijft op het huidige niveau (45%)	Niet gerealiseerd, 29%
Jongeren van 4 t/m 17 jaar met ouders met een laag inkomen houden de mogelijkheid lid te worden van een vereniging.	Gerealiseerd
Het percentage inwoners dat lid is van een NOC*NSF sportbond van 23% naar 29%	Niet gerealiseerd, 21%
Het percentage jeugdigen (t/m 19 jaar) dat lid is van een NOC*NSF sportbond van 35% naar 40%	Gerealiseerd, 41%
Het percentage volwassenen van 20 t/m 44 jaar dat lid is van een NOC*NSF sportbond van 22% naar 27%	Niet gerealiseerd, 25%

Het percentage volwassenen van 45 t/m 64 jaar dat lid is van een NOC*NSF sportbond van 18% naar 23%	Niet gerealiseerd, 21%
Het percentage volwassenen van 65 en ouder dat lid is van een NOC*NSF sportbond van 15% naar 18%	Gerealiseerd, 20%

Het aantal mensen dat actief is als vrijwilliger is behoorlijk gedaald. De verenigingen hebben het moeilijk om voldoende vrijwillig kader actief te krijgen. Kortstondige projecten (met kop en staart) zijn relatief eenvoudiger 'weg te zetten'. Voor functies (technisch kader, bestuursfuncties, commissiefuncties) is het veel lastiger om voldoende vrijwilligers te vinden; vaak wordt in een kleine vijver gevestigd en vaak laten dezelfde mensen zich overhalen om toch nog een jaartje te blijven of een nieuwe functie te vervullen. Dit is overigens een landelijk beeld bij sportverenigingen. Het beeld wordt bij navraag door de verenigingen bevestigd.

Daar staan uiteraard ook positieve geluiden tegenover. Meerdere verenigingen geven aan dat met name de jeugd van 12 t/m 18 jaar te activeren is voor een vrijwilligersfunctie en dat er groepen zijn die elkaar uitdagen om gezamenlijk een team te trainen.

Het aantal mensen dat lid is van een sportvereniging waarvan de bond bij NOC*NSF is aangesloten, is gedaald. De doelstelling was om het percentage te laten stijgen van 23 naar 29%, maar er is een daling te zien naar 21%. Die daling wordt veroorzaakt door de groep volwassenen (20 – 64 jaar). In de categorie jeugd (tot en met 19 jaar) en ouderen (65+) is wel een stijging zichtbaar en is het streefcijfer behaald. Het lijkt er op dat volwassenen meer ongeorganiseerd of individueel sporten en bewegen en niet in verenigingsverband. Daarnaast blijkt dat de afgelopen periode volwassenen in Maassluis minder voldoen aan de beweegrichtlijnen, hetgeen mogelijk ook samenhangt met dit streefcijfer. Dit beeld is overigens ook landelijk te zien. Dat betekent dat de opbouw van de vereniging onder druk kan komen: een grote hoeveelheid jeugd, relatief weinig volwassenen. De groei van het aantal oudere leden biedt overigens wel kansen in het kader van vrijwilligerswerk. Volwassenen lijken vooral betrokken bij de verenigingen als ouder van hun kinderen die lid zijn. Via het Jeugdfonds Sport & Cultuur houden jongeren met ouders met een laag inkomen goede mogelijkheden om lid te worden of blijven van een sportvereniging. Het Jeugdfonds heeft hier voldoende financiële middelen voor. De bottleneck zit bij het beperkte aantal intermediairs dat nieuwe kinderen kan aandragen bij het Jeugdfonds. Daardoor ontstaat het

beeld bij de beleidsmakers dat er nog meer jeugd is die via deze manier lid zouden kunnen worden van een sport (of cultuur) vereniging.

Bevorderen en ondersteunen van een bredere maatschappelijke rol door sportverenigingen:

- Het aantal sportverenigingen en stichtingen dat een MVV traject volgt of heeft gevolgd van 3 in 2013 naar 10; *gerealiseerd*
- Het aantal samenwerkingsverbanden die verenigingen aan gaan is gestegen ten opzichte van 2013; *gerealiseerd*

Bevorderen en ondersteunen van vrijwilligerswerk bij (sport)verenigingen en stichtingen:

- Vrijwilligers voelen zich gesteund door de gemeente en door professionele organisaties; *gerealiseerd*

Stimuleren van sport en bewegen inzetten bij maatschappelijke vraagstukken

- Het aantal sportaanbieders dat participeert of heeft geparticipeerd in een Sportimpuls aanvraag stijgt van 3 naar 10; *niet gerealiseerd*

Het Maatschappelijk Verantwoord Vereniging (MVV) Traject is door 10 sportverenigingen gevolgd, waarmee het streefresultaat is gerealiseerd. Tegelijk wordt door de beleidsafdeling van de gemeente en door de verenigingen geconstateerd dat er nog winst te behalen is met de borging van de kennis die is opgedaan. Van in ieder geval 1 vereniging is bekend dat het MVV traject binnen de vereniging uitgebreid is geïmplementeerd. Daarnaast hebben de MVV trajecten bij de andere verenigingen waarde gehad omdat er specifiek en actief nagedacht werd over hun rol in de maatschappij c.q. de Maassluis samenleving. De borging en nazorg van de MVV-trajecten had wellicht nog wel meer vervolg kunnen krijgen.

De verenigingen in Maassluis zoeken de verbinding met elkaar, bij de gemeente en bij relevante organisaties als Welzijn E25, de scholen en de MSR. Daarnaast heeft een aantal verenigingen contact met buurverenigingen in omliggende gemeenten in het kader van verwijzen van specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld aangepast sporten). Hoeveel méér samenwerking er gezocht wordt dan in 2013 is moeilijk aan te geven, omdat het aantal samenwerkingsverbanden in 2013 per vereniging niet te achterhalen is. De indruk van zowel de gemeente als de verenigingen is dat dit meer is (en de streefnorm dus gerealiseerd is). Zo is er tussen de (kleinere) binnensportverenigingen de afgelopen jaren een samenwerking gestart.

Tegelijk is het beeld dat er nog meer resultaat uit de samenwerkingsverbanden gehaald kan worden en er ook gerichter samengewerkt zou kunnen worden, bijvoorbeeld door sportverenigingen onderling (onderlinge hulp bij dezelfde problematiek).

Sport- en beweegaanbieders, het onderwijs, de zorg, het bedrijfsleven en andere geïnteresseerden hebben samen met de gemeente in maart 2019 een Lokaal Sportakkoord Maassluis gesloten. Zo wordt bijvoorbeeld gewerkt aan een gezamenlijk platform (een website) waar alle sport- en beweegaanbieders hun aanbod kunnen laten zien. Hier kan ook sport gerelateerde informatie te vinden zijn. Bijvoorbeeld over gezonde voeding en de bestaande ondersteuningsfondsen. Ook hebben kleine verenigingen intenties tot meer samenwerking afgesproken. Dit dient wel gefaciliteerd te worden, hetzij door de gemeente, hetzij door MSR of een verenigingsondersteuner.

Vrijwilligers die zich inzetten bij een vereniging voelen zich gewaardeerd door zowel de vereniging als de gemeente. Verenigingen geven eveneens aan de ondersteuning van de gemeente bij verschillende processen en inhoud te waarderen. Die ondersteuning vindt plaats via individueel contact, kennissessies en cursussen. Daarnaast zijn de beleidsadviseurs sport en sportaccommodaties voor verenigingen zichtbaar en makkelijk te benaderen.

Verenigingen zijn wel wat terughoudender in hoeverre ze nu duidelijkheid hebben over hun rol bij een eventueel breder maatschappelijk onderwerp. Dat komt vooral omdat het de verenigingen niet duidelijk is welke (concrete) vraag ze precies gesteld wordt in dit kader en op welk thema ze actief zouden kunnen zijn. Ook zijn de contactpersonen op de maatschappelijke thema's minder zichtbaar voor verenigingen.

De Sportimpuls was een subsidieprogramma waarvoor aanvragen gedaan konden worden tussen 2012 en 2018. De laatste projecten zijn in 2018 gehonoreerd en zijn afgerond in 2020. Het was onderdeel van het VWS-programma Sport en bewegen in de Buurt. De Sportimpuls geeft lokale aanbieders van sport- en beweegactiviteiten de kans om mensen in de buurt die niet of te weinig bewegen of dreigen te stoppen met hun sport- en beweegactiviteiten blijvend fysiek in beweging te brengen. Dat doen zij door aan te sluiten bij hun

behoefte, samen te werken met lokale organisaties die de doelgroepen goed kunnen bereiken en door gebruik te maken van bestaande kennis van de Menukaart Sportimpuls. Het idee erachter is dat wanneer mensen gemakkelijker kunnen sporten en bewegen, bijvoorbeeld door aansluiting te zoeken bij werk, school of het veldje om de hoek, zij gestimuleerd worden in een actieve en gezonde leefstijl.

In de periode 2012 – 2018 zijn landelijk ongeveer 1.000 projecten gehonoreerd (met een waarde van € 2,9 miljoen. Uitgaande van ongeveer 400 gemeenten in die periode (inclusief grote steden als Rotterdam, Den Haag en Amsterdam), ging het daarmee om gemiddeld 2,5 project per gemeente. In Maassluis zijn drie projecten gehonoreerd, waarbij verschillende partners betrokken waren. Welzijn E25 was (samen met Bureau De Laet) initiatiefnemer van twee van de gehonoreerde aanvragen, de derde aanvraag was een initiatief van Fighting4all. In totaal hebben 6 sportaanbieders deelgenomen aan de projecten (Welzijn E25, gemeente Maassluis, Excelsior Maassluis, Mahorokan Sports Club, Evergreen, Fighting4all) en daarnaast verschillende basisscholen en het Lentiz VMBO.

Feitelijk is de doelstelling van de gemeente in de sportnota 2013 – 2017 daarmee niet gehaald. Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat het aantal gehonoreerde aanvragen over de gehele periode 2012 – 2018 relatief beperkt was en dat het aantal gehonoreerde aanvragen vanuit partners uit Maassluis (3) al boven het gemiddelde over alle gemeenten in Nederland lag.

3.2.3 Tevredenheid over de sportvoorzieningen

In 2017 zijn de inwoners van Maassluis tevreden over de sportvoorzieningen in de omgeving.

De doelstelling valt uiteen in drie subdoelstellingen met een aantal kpi's:

- a) Kwalitatief voldoende en laagdrempelige sport en beweeg voorzieningen voor alle inwoners van Maassluis
- b) Ondersteuning in het pedagogische en sociale klimaat bij sportverenigingen (sportiviteit en respect, Verklaring Omtrent Gedrag (VOG))
- c) Extra (wijkgerichte) aandacht naar voorzieningen voor ouderen, mensen met een beperking en jeugd vanaf 12 jaar

Registratie van tevredenheid over sportvoorzieningen in de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid van de gemeente Maassluis is niet op het niveau van sportvoorzieningen, maar op het niveau van 'voorzieningen' en woongenot. Dit geldt met name voor subdoelstelling a en c. Daarom is niet specifiek aan te geven in hoeverre inwoners daadwerkelijk tevreden zijn over de sportvoorzieningen. Inwoners zijn overigens wel tevreden over voorzieningen en woongenot in het algemeen in Maassluis. Dit geldt voor de kpi's van zowel a en c.

Door de gesprekken met de verenigingen is wel een beeld ontstaan van de waardering van de sportvoorzieningen (door de georganiseerde sport). Over de buitensportaccommodaties zijn de verenigingen tevreden. Over de binnensportvoorzieningen zijn wel kritische geluiden te horen. De sporthallen en gymnastieklokale zijn verouderd (de sporthallen dateren uit 1967 en 1981). Daarnaast geven binnensportverenigingen aan dat er in de piekmaanden (oktober – maart) onvoldoende capaciteit is om aan alle vraag naar zaalruimte te voldoen (met name als er ook gezaalhoockeyd wordt). Dit is overigens een beeld dat in veel gemeenten in Nederland herkenbaar is. De verenigingen zijn op de hoogte van de plannen voor vervanging of renovatie van sporthallen en gymnastieklokale (die laatste voor sportzalen) en ze kijken uit naar het moment dat er nieuwe of vernieuwde accommodaties beschikbaar zijn. De sportzalen zouden op onderdelen voor trainingsdoeleinden ook kunnen voorzien in de capaciteitsbehoefte.

Binnensportaccommodaties

Met de sportnota 2013 is een nieuwe weg ingeslagen voor de kwalitatieve verbetering van de binnensportaccommodaties. De visie in de sportnota 2013 was als volgt:

Om op een prettige en veilige manier te kunnen sporten en bewegen, is het belangrijk dat er kwalitatief en kwantitatief voldoende binnensportaccommodaties zijn, die voldoen aan de eisen voor het bewegingsonderwijs, van de sportbonden en de huidige tijd (onder meer duurzaamheid). De basis voor de verbetering van de binnensportaccommodaties is vastgesteld in de sportnota Maassluis 2013. Hierin staan de volgende uitgangspunten:

- De Wethouder Smithal en de Olympiahallen bieden voldoende ruimte voor de vraag naar bewegingsonderwijs en sportgebruik in Maassluis. Deze situatie is voor Maassluis nog steeds actueel. Voor de omvang van de gemeente zijn twee sporthallen nodig om het aanbod aan wedstrijd sport, de trainingen hiervoor en een deel van het bewegingsonderwijs onder te kunnen brengen.

- De gymnastieklokalen worden daar waar nieuwbouw of vervanging nodig is, omgevormd tot sportzalen, mede ingegeven door de KVLO (om zalen van minimaal 14 x 22 meter te hanteren).

Deze visie is nog steeds actueel en is ook het uitgangspunt voor de sportnota 2022.

Actiepunten kwalitatieve verbetering van de binnensportaccommodaties

In de nota “Kwalitatieve verbetering van de binnensportaccommodaties” van maart 2017 is een uitwerking gegeven aan de uitgangspunten uit de sportnota, gebaseerd op diverse rapporten over de fasering van de binnensportaccommodaties (Buining en partners), een capaciteitsonderzoek (Mulier Instituut) en de inventarisatie van de Olympiahallen (Synarchis). De visie op de kwalitatieve verbetering van de binnensportaccommodaties is in juni 2017 in een themabijeenkomst met de gemeenteraad besproken.

In de nota zijn beslispunten en ontwikkelingsstappen opgenomen. De beslispunten waren als volgt:

- De sportzaal bij IKC De Kindertuin wordt gerealiseerd, ter vervanging van het gymnastieklokaal aan de Wassenaer van Obdamstraat.
- Er komt een extra sportzaal voor het Revislyceum aan de Sportlaan. Hierin wordt het plan voor een verenigingsruimte voor de Green Eagles opgenomen.
- Aan de Haydnlaan komt een sportzaal.
- Er komt nieuwbouw voor de Olympiahallen.

Ontwikkelingsstappen waren:

- Een besluit over de sloop of nieuwbouw van De Parkiet kan worden genomen als de andere sportzalen zijn gerealiseerd.
- Sloop van het gymnastieklokaal aan de Wassenaer Van Obdamstraat is afhankelijk van de (her)ontwikkeling van de voormalige school Het Spectrum.
- In het masterplan Dijkpolder is ook een beeld geschetst van de voorzieningen die nodig zijn voor de wijk Wilgenrijk. Naast een basisschool is er ook ruimte voor een sportzaal voor bewegingsonderwijs opgenomen.

Realisatie van de actiepunten

Voor de binnensportaccommodaties is het traject van de kwalitatieve verbetering van de binnensportaccommodaties afgelopen jaren in gang gezet.

- De nieuwe sportzaal bij IKC de Kindertuin is gerealiseerd.
- Voor de sportzaal Sportlaan is een definitief bouwkundig ontwerp opgesteld, dat is gedeeld met de meedenkgroep. Een voorstel voor het beschikbaar stellen van een krediet van € 6.225.000 voor de realisatie van deze zaal is eind 2021 door de gemeenteraad vastgesteld.

De ontwikkeling van de andere binnensportaccommodatie verloopt minder soepel. Zo is er nog geen nieuwbouw van de Olympiahallen gerealiseerd en is er nog geen sportzaal aan de Haydnlaan gerealiseerd. Dat heeft te maken met de beschikbare middelen en geschikte bouwlocaties. Deze actiepunten maken daarom onderdeel uit van deze sportnota.

Buitensportaccommodaties

In de Sportnota 2013 zijn diverse actiepunten opgenomen die zijn uitgevoerd. Daarnaast hebben er ook andere ontwikkelingen plaatsgevonden.

Voor de buitensportaccommodaties zijn diverse verenigingsaccommodaties vernieuwd. Bij MSV is een kunstgrasveld gerealiseerd, de vereniging heeft een kunstgrastrainingshoek gerealiseerd. Bij MHV Evergreen is er een kunstgrasveld gerealiseerd, waar de vereniging zelf een upgrade naar een waterveld heeft gerealiseerd. HV Unitas '63 is verhuisd naar het complex van MSV'71.

Een aantal verenigingen heeft gebruik gemaakt van de kleedkamerssubsidierегeling. Hiermee is een kwaliteitsslag gerealiseerd voor de verenigingsaccommodaties. De kleedkamers zijn voor een deel met de subsidie opgeknapt en de kantines konden op deze wijze eveneens door de verenigingen worden opgeknapt. De verenigingen (Vrienden van) VDL, MSV '71, Unitas '63, MHV Evergreen, CKC Maassluis en de Coureur hebben in totaal € 1.546.332 subsidie ontvangen. Aanvullend zijn middelen van onder meer het Fonds Schiedam Vlaardingens e.o. en vanuit de verenigingen ingezet.

Zwembad

Bij het zwembad Dol-fijn is er geïnvesteerd in het aantrekkelijk maken van het zwembad. De aankleding is aangepast en er zijn attractieve speelelementen bijgekomen.

3.2.4 Tarievenbeleid

Het gemeentelijke Tarievenbeleid Sport is vastgesteld in 2017. Met ingang van 2018 zijn de tarieven volgens dit systeem vastgesteld. Er is sprake van een kostprijs gerelateerd tariefstelsel, waarbij het tarief ontstaat door een bepaald dekkingspercentage op de kostprijs toe te passen.

Het nieuwe tarievenbeleid zou geëvalueerd worden in 2020, gekoppeld aan de nieuwe sportnota. Er wordt op dit moment voor gekozen om geen uitgebreide evaluatie van het tarievenbeleid uit te voeren. Allereerst hebben de coronamaatregelen impact gehad op de sportverenigingen en is er sprake geweest van huurcompensatie in de afgelopen periode. Uit gesprekken met verenigingen is gebleken dat er geen ernstige financiële consequenties zijn voor sportverenigingen als gevolg van Covid-19. De gemeente kiest ervoor om de huidige situatie op dit moment zoveel mogelijk stabiel te houden. Daarnaast zijn bij de begrotingsbehandeling van 2020 en 2021 bezuinigingsmaatregelen op het gebied van de tarieven voor de sportaccommodaties vastgesteld, waardoor een verhoging van de tarieven gefaseerd € 25.000 dient op te leveren en er tevens € 25.000 bezuinigd moet worden op sportaccommodaties per 2022.

3.3 Belangrijkste conclusies

De conclusies ten aanzien van de drie hoofddoelstellingen zijn als volgt:

De sportparticipatie in 2017 is niet hoger dan in 2012.

Dit komt voornamelijk doordat het aantal volwassenen dat voldoet aan de beweegrichtlijnen lager is dan de uitgangswaarden in 2012. Het aantal jongeren en ouderen heeft wel hoger gescoord op de beweegrichtlijnen (conform of hoger dan de streefwaarde). Het is onduidelijk of de aantallen negatief beïnvloed worden doordat de beweegnorm en de combinorm in 2017 zijn vervangen door een andere beweegrichtlijn. Verder valt op dat de eigen perceptie van de eigen gezondheid hoger ligt dan in 2012 en dan de streefnorm, zowel bij volwassenen als bij ouderen.

Sport, bewegen en het verenigingsleven zijn een effectieve vorm van meedoen aan de samenleving.

Dit geldt vooral voor jongeren en ouderen. Het aantal mensen uit die doelgroepen dat lid is van een bij NOC*NSF aangesloten sportvereniging is gestegen en conform of hoger dan de streefnormen. Dat geldt ook voor de groep jongeren wiens ouders een laag inkomen hebben en voor lidmaatschappen op andere opties aangewezen zijn. Het aantal lidmaatschappen onder volwassenen (19 – 64 jaar) is juist gedaald. Mede door de verschuiving van de leeftijdsopbouw binnen verenigingen, ontstaan knelpunten in het vervullen van alle vrijwilligersfuncties. Dit is een landelijk beeld. Verenigingen voelen zich gesteund door de gemeente (onder meer in het kader van vraagstukken voor hun vrijwilligersbeleid). Tegelijk zijn er nog mogelijkheden om meer onderlinge samenhang (met andere verenigingen) te realiseren.

De inwoners van Maassluis zijn tevreden over de voorzieningen in hun omgeving.

Er zijn geen gedetailleerde cijfers bekend over de waardering van de sportvoorzieningen door de inwoners. Uit een consultatie onder de verenigingen komt naar voren dat de verenigingen tevreden zijn over de buitensportvoorzieningen en de bestaande regelingen. Met name de kwaliteit van de binnensportaccommodaties (verouderd) laat volgens de verenigingen wel te wensen over. Er wordt reikhalzend uitgekeken naar de implementatie van het renovatie en nieuwbouwplan voor de sporthallen en sportzalen (ter vervanging van de gymnastieklokalen). Niet alle voorgenomen investeringen zijn gerealiseerd in de afgelopen periode. Dat heeft vooral met beschikbare middelen en locaties te maken.

Duiding van de doelstellingen en de resultaten

Er is bij de sportnota 2013 – 2017 gekozen voor een beperkt aantal hoofddoelstellingen en meetbare resultaten, gericht op impact van het sportbeleid: het verhogen van sportparticipatie, het verhogen van de participatie (meedoen) en het geven van impulsen voor de kwaliteit van de sportvoorzieningen. De hoofddoelstellingen sluiten daarmee aan op de speerpunten van het algemene beleid van de gemeente Maassluis uit de betreffende periode. Een beperkt aantal hoofddoelstellingen (met meetbare subdoelstellingen) is daarnaast krachtig waar het gaat om het aanbrengen van focus binnen het beleid en de uitvoering daarvan.

Vervolgonderzoek en beschikbare cijfers

Wanneer nieuwe doelstellingen worden geformuleerd (sportnota 2022+) moet nadrukkelijk aandacht geschonken worden aan de meetbaarheid van de doelstelling c.q. de beschikbaarheid van de cijfers. In een aantal gevallen (sportparticipatie 4-12 jaar, tevredenheid over sportvoorzieningen) werden de cijfers op een ander aggregatieniveau geregistreerd, waardoor de meetbaarheid van de resultaten bemoeilijkt werd. Overigens wordt de scope van meetbare gegevens (zeker gegevens die door externe partijen gemeten worden) gedurende de looptijd van een beleidsnota nog wel eens gewijzigd.

Tegelijkertijd is het in het kader van de vergelijkbaarheid van cijfers wel zinvol om vergelijkbare doelstellingen te formuleren, zodat de ontwikkeling in de tijd op de verschillende doelstellingen kan worden gemonitord. In hoofdstuk 5 van deze rapportage (Doelstellingen) komen we hier nader op terug.

Hoofdstuk 4. Sportnota 2022+: het kader

4. Sportnota 2022+: het kader

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het kader geschetst van de nieuwe sportnota. Allereerst wordt ingegaan op de trends en ontwikkelingen op het gebied van sport in Nederland. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van wat de basis sportinfrastructuur in Nederland is genoemd: wat voor soort voorzieningen zijn er gemiddeld in Nederlandse gemeenten en hoe wordt de sport in Nederland in de regel georganiseerd. Daarna wordt ingegaan op de thema's van de sportnota, die in hoofdstuk 5 verder uitgewerkt worden in doelstellingen en meetbare resultaten voor de komende periode: de intrinsieke waarde van sport, de maatschappelijke waarde van sport en de organisatie van de sport.

4.2 Trends en ontwikkelingen

De trends en ontwikkelingen worden beschreven op basis van bureau-informatie en bronnen als het Sociaal en Cultureel Planbureau, het Mulier Instituut en de Nederlandse Sportraad.

4.2.1 Sociaal

- Sportbeoefening wordt de laatste jaren steeds individueler en ook vaker in ongeorganiseerd verband.
- Binnen de vrijetijdsbesteding, is de concurrentie voor sport en bewegen de laatste decennia steeds groter geworden. Vormen van vrijetijdsbesteding als bioscoopbezoek en speelparadijzen concurreren steeds vaker met sportbeoefening. Daarnaast concurreert reguliere sportbeoefening (onder meer bij verenigingen) onder jongeren steeds vaker met zaken als gamen, tablets en televisie.
- De ontgroening en vergrijzing van de Nederlandse samenleving (lees: minder kinderen en meer ouderen) vormt een bedreiging voor sportaanbieders die zich vooral concentreren op de jeugd, maar biedt tegelijkertijd kansen voor die organisaties die aantrekkelijke programma's en activiteiten kunnen aanbieden voor senioren. Senioren zijn niet alleen langer sportief actief, maar blijven ook tot op steeds hogere leeftijd vrijwilligerswerk doen. Dit draagt bij aan een gezondere veroudering.

- Als tegenhanger van de individualisering is de trend van nieuw collectivisme te zien. Kenmerk van het nieuw collectivisme is dat mensen weer meer op zoek gaan naar een groep waarbij men zich thuis voelt en waartoe men wil behoren. Dit kan het gezin zijn, maar ook kleine of grotere groepen gelijkgestemden, waaronder sportverenigingen.
- Door de grote deelname van met name kinderen aan sportactiviteiten in verenigingsverband speelt de georganiseerde sport een belangrijke rol bij de ontwikkeling van sociale vaardigheden. In een samenleving die individualiseert wordt het steeds belangrijker dat kinderen en volwassenen via sport 'spelenderwijs' en aan de hand van normen en waarden (lees: spelregels) leren om samen te winnen en te verliezen, samen te werken, met verschillende mensen om te gaan. Een positieve sportcultuur is echter geen vanzelfsprekendheid en verruwing van omgangsvormen in de samenleving komt ook in de sport helaas steeds vaker voor.
- De laatste jaren wordt enerzijds meer ingezet op sportstimulering en anderzijds op de verbinding tussen sport en de maatschappelijke agenda. Mede als gevolg van de decentralisatie van zorgtaken (jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen) is er lokaal steeds meer oog voor de verbinding tussen sport, bewegen en het sociaal domein. Tegelijk blijkt het in de praktijk lastig om voldoende concreet te worden in de uitwerking. Sport kan teveel worden gezien als 'wondermiddel' bij de maatschappelijke opgaven. In de uitwerking van de maatschappelijke impact van sport wordt inhoudelijk ingegaan op dit onderdeel.
- De gemeente heeft een wettelijke rol bij het realiseren van accommodaties voor bewegingsonderwijs. Waar voorheen gymnastieklokalen (12 x 21 x 5,5 (verordening op onderwijshuisvesting van de VNG sinds 1960)) gerealiseerd werden, is de tendens de laatste jaren dat steeds grotere gymzalen, (voldoet aan de richtlijn van de KVLO waarbij een omvang van 14 x 22 x 5,5 voor bewegingsonderwijs wordt geadviseerd), sportzalen (minimaal 22 x 28 x 7 m) of sporthallen (minimaal 44 x 24 x 7 m) gerealiseerd worden, zodat sprake kan zijn van dubbelgebruik van de accommodatie door verenigingen of andere sportaanbieders. De omvang betreft de omvang van een sportvloer, exclusief nevenvoorzieningen als kleedruimten, toiletten, toestellenbergingen en eventuele horeca. De omvang van sportzalen kan variëren: binnensportvoorzieningen die groter zijn dan een gymnastieklokaal en kleiner dan een sporthal,

vallen ongeacht de afmeting allemaal in de categorie sportzaal. De sportzaal bij het IKC Kindertuin in Maassluis kent bijvoorbeeld een afmeting van 14 x 26 x 6 meter.

- Vooralsnog wordt door verreweg de meeste gemeenten uitgegaan van 1,5 klokuur bewegingsonderwijs voor het primair onderwijs per week (groepen 3 – 8). In 2020 is een wet aangenomen om het aantal klokuren met ingang van 2023 wettelijk vast te leggen op 2 lesuren per week (1,5 klokuur), zodat op alle scholen bewegingsonderwijs conform deze norm wordt aangeboden. Dit houdt voor sommige gemeenten een stijging van het gebruik door bewegingsonderwijs in. In Maassluis is al sprake van 1,5 lesuur per week bewegingsonderwijs per groep, zodat hier geen extra gebruik verwacht wordt.

4.2.2 Economisch

- In Nederland wordt € 5,7 miljard besteed aan sport. Overheden (met name gemeenten) geven € 2,5 miljard uit aan sport, vooral aan sportaccommodaties en aan sport- en recreatiefaciliteiten in de openbare ruimte. Bij de meeste gemeenten bestaat de sportbegroting voor ongeveer 85% uit accommodatie gerelateerde kosten. Sporters besteden € 2,8 miljard aan activiteiten, waarvan € 1,8 miljard ten goede komt aan commerciële aanbieders en € 1 miljard wordt uitgegeven aan contributies en andere uitgaven bij sportverenigingen.
- De georganiseerde sport in Nederland drijft op vrijwilligers. Op basis van een 40-urige werkweek is landelijk sprake van een inzet van ongeveer 54.000 fte vrijwilligers in de sport. Deze inzet vertegenwoordigt een enorme economische waarde (meer dan € 2 miljard op basis van € 40.000 per fte). Als het om betaalde krachten zou gaan, zou verenigingssport in Nederland vrijwel onbetaalbaar worden.
- Er is steeds meer inzicht in de sociaal economische waarde van sport en bewegen. In opdracht van het Kenniscentrum Sport is onderzoek gedaan naar de effecten van sport en bewegen op onder meer de besparing op zorgkosten, de afname van ziekteverzuim en de toename van arbeidsproductiviteit. Uit dit onderzoek komt naar voren dat elke euro die geïnvesteerd wordt in sport tot ongeveer € 2,50 aan 'baten' leidt (c.q. besparingen op kosten).

4.2.3 Sportparticipatie

- Veel Nederlanders zijn op diverse manieren sportief actief. Als gevraagd naar de plek waar ze vooral sportief actief zijn, geven Nederlanders aan te sporten bij sportverenigingen (23%), bij commerciële sportaanbieders (18%) en in de openbare ruimte, bijvoorbeeld om te fietsen of hard te lopen (47%). Iets meer dan de helft van de Nederlanders sport wekelijks. Een kwart van de Nederlanders sport niet.
- Mensen met psychische en/of medische klachten, mensen met een beperking en mensen met een laag inkomen sporten veel minder. Zeker ook voor deze kwetsbare groepen geldt dat sport en bewegen in het algemeen en aansluiting bij sportverenigingen in het bijzonder bijdraagt aan de kwaliteit van het leven en kansen biedt om deel te (blijven) nemen aan de samenleving. Afhankelijk van de aard van de beperking sport 21% van de visueel en motorisch beperkten en 33% van de verstandelijk beperkten. Van de sporters met een beperking ervaart 60% knelpunten, met name op het gebied van vervoer, ondersteuning en niet toegankelijke sportvoorzieningen.
- Voorkeuren voor sportbeoefening zijn aan fluctuaties onderhevig. Bij de georganiseerde sport zijn de afgelopen jaren (meisjes)voetbal en hockey groeisporten gebleken, terwijl het aantal leden van binnensportverenigingen een aantal jaar achtereen is teruggelopen.
- Waar voorheen Nederlanders vooral lid waren van een sportvereniging, stijgt het aantal mensen dat niet- of anders georganiseerd sport. Vooral bij volwassenen is deze verschuiving te zien. Hardlopen, fietsen, golf en padel groeien in populariteit. De openbare ruimte (voor hardlopen en fietsen, maar ook voor wandelen) wordt daarmee een steeds belangrijkere voorziening voor sport en bewegen. Ook het aantal sporters dat gebruik maakt van commercieel sportaanbod groeit. In de commercieel aangeboden sporten is groei vooral te zien bij bootcamp, yoga en kickboksen. Fitness, de grootste sport in Nederland, lijkt qua deelnemers te stabiliseren.
- De groep wekelijks sportende ouderen, met name 65-plussers, groeit sterk. Daarentegen is het deel van de jongeren (jonger dan 20 jaar) dat wekelijks sport de afgelopen jaren juist afgenomen. Vooral bij de overgang van primair naar voortgezet onderwijs is sprake van een sterke afname van de sportdeelname. Sportaanbieders zullen in moeten spelen op een gemiddeld ouder wordende sportpopulatie en tegelijkertijd proberen om het aanbod aantrekkelijk te houden voor jongeren.

- Voor veel sportverenigingen is de opbouw van de vereniging qua leden de afgelopen jaren veranderd: minder volwassen leden. Het volwassen kader bij verenigingen bestaat steeds vaker uit ouders van jeugdleden en de laatste tijd ook vaker uit senioren, die door pensionering meer tijd hebben gekregen voor vrijwilligerswerk.

4.2.4 Georganiseerde sport

- Hoewel steeds meer organisaties commerciële kansen zien in sport (denk bijvoorbeeld aan sportscholen) zijn sportverenigingen nog altijd de belangrijkste aanbieders van sportactiviteiten. Voor verreweg de meeste kinderen vanaf een jaar of 6 is het de normaalste zaak om zich aan te sluiten bij één of meer sportverenigingen. De circa 20.000 sportverenigingen in Nederland bieden een 'thuis' aan meer dan 4 miljoen sportieve Nederlanders en aan 1 miljoen vrijwilligers. Tezamen met het brede aanbod van sportaccommodaties maakt dit dat Nederland over een wereldwijd unieke sportinfrastructuur beschikt.
- Ongeveer 45% van de sportverenigingen in Nederland ziet de toekomst (zeer) zonnig in, maar ongeveer 10% vreest dat de vereniging over 10 jaar niet meer bestaat door teruglopende ledenaantallen en (daarmee) dalende inkomsten en beschikbaarheid van vrijwilligers. Dit geldt vooral voor kleinere verenigingen met minder dan 100 leden. Met name binnensportverenigingen worden soms in hun voortbestaan bedreigd of kiezen voor fusies.
- Verenigingen drijven op vrijwilligers, maar steeds meer verenigingen hebben moeite om bestuursfuncties, technisch kader, onderhoudsploegen en barteam in te vullen. Het is cruciaal dat het potentieel maximaal wordt benut. Het karakter van het vrijwilligerswerk verandert bij steeds meer verenigingen: minder vaak een functie, maar steeds vaker een specifiek project (met kop en staart). Ook vragen verenigingen vaker om vrijwilligerswerk te doen dat aansluit bij de professe: een administrateur voor de kascontrolecommissie, een ICT-er om de website te onderhouden etc.
- Vanuit bestuurlijk perspectief (landelijk en lokaal) wordt het belang van sportverenigingen goed en steeds beter op waarde geschat. Met het oog ook op nieuwe verbindingen met de maatschappelijke agenda zijn sportverenigingen voor gemeenten een steeds interessantere partner. Daarbij is het belangrijk te onderkennen dat niet alle verenigingen zichzelf in staat achten om een bijdrage te leveren (niet kunnen) of geen andere taken dan hun primaire verantwoordelijkheid willen oppakken.

De maatschappelijke en economische waarde rechtvaardigen ook de komende jaren inzet van de gemeente en haar partners op het gebied van sport en bewegen. Het stimuleren van sport en bewegen onder specifieke doelgroepen (jeugd, ouderen, kwetsbare groepen) blijft met name vanwege de impuls voor een gezonde leefstijl van belang. Hoewel commerciële sportaanbieders en sport en bewegen in de openbare ruimte aan populariteit winnen, is het met het oog op de grote sociale waarde van belang sport en bewegen in verenigingsverband te blijven stimuleren.

4.2.5 Wettelijke regelingen

- Met ingang van 1 januari 2019 is de stimuleringsregeling Bouw en Onderhoud Sportaccommodaties (BOSA) van kracht waarbinnen een subsidiebudget beschikbaar is ter compensatie van het kostenverhogende effect van de verruiming van de Btw-vrijstelling op die datum. Amateursportorganisaties kunnen via de BOSA subsidie aanvragen voor de bouw- en onderhoudskosten van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen. In 2021 is voor de BOSA een budget van € 79 miljoen beschikbaar dat wordt verdeeld op volgorde van binnenkomst van aanvragen. De subsidie bedraagt 20% van de subsidiabele kosten inclusief Btw. Voor activiteiten gericht op energiebesparing, toegankelijkheid, circulariteit, klimaatadaptie en veiligheidsbeleving bedraagt de subsidie 30% van de subsidiabele kosten inclusief Btw. De BOSA heeft een looptijd tot 1 januari 2024.
- Met ingang van 1 januari 2019 is de Regeling Specifieke Uitkering Stimulering Sport (SPUK Sport) van kracht waarbinnen een subsidiebudget beschikbaar is ter compensatie van het kostenverhogende effect van de verruiming van de Btw-vrijstelling op die datum. Gemeenten en Sportbedrijven kunnen via de SPUK subsidie aanvragen voor investeringen in de bouw/aanleg en het onderhoud van sportaccommodaties en de met Btw belaste kosten voor het beheer en de exploitatie van sportaccommodaties waarvoor geen recht bestaat op aftrek op grond van de Wet op de Omzetbelasting 1968 of op compensatie op grond van de Wet op het Btw-Compensatiefonds. In 2021 is voor de SPUK Sport een budget van € 182 miljoen beschikbaar. Indien de gehonoreerde aanvragen dit bedrag overschrijden wordt naar rato uitgekeerd. De subsidie bedraagt maximaal 17,5% van de bestedingen inclusief Btw. Een activiteit mag niet óók worden gesubsidieerd via de BOSA. De SPUK Sport heeft een looptijd tot 1 januari 2024.
- De toepassing van de AVG (en het gebruikmaken van Verklaringen omtrent Gedrag) heeft de afgelopen jaren gezorgd voor veel regedruk bij verenigingen.
- De Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR) gaat in op 1 juli 2021 en is bedoeld om toezicht op besturen van verenigingen en stichtingen te verbeteren. Ook sportverenigingen hebben met deze wet te maken. De overheid wil met de wet voorkomen dat wanbestuur, onverantwoordelijk financieel beheer, zelfverrijking, misbruik van posities en andere ongewenste activiteiten verenigingen en stichtingen schaden. In de praktijk

betekent dit dat verenigingen hun bestuur 'WBTR-proof' moeten maken door procedures en verantwoordelijkheden nadrukkelijker vast te leggen.

4.3 Overzicht 'basis' sportinfrastructuur in Nederland

Rol van de gemeente

Sportaanbod in Nederland is al decennia het domein van gemeenten. Hoewel sport en bewegen geen wettelijke taak zijn (het faciliteren van bewegingsonderwijs is wel een wettelijke taak, zie paragraaf 4.2.1) wordt door gemeenten al sinds de jaren '50 geïnvesteerd in sportvoorzieningen en sportstimulering.

De mate waarin geïnvesteerd wordt, hangt af van het ambitieniveau en de omvang van een gemeente. Grote steden zijn eerder geneigd te investeren in aspecten als topsport en talentontwikkeling, topsportaccommodaties en (top)sportevenementen. Kleinere gemeenten richten zich vooral op het 'op orde krijgen en hebben' van de basis. Het gaat daarbij primair om een voorwaardenscheppende rol in de vorm van het beschikbaar stellen van sportaccommodaties voor een maatschappelijk tarief en het stimuleren van sport en bewegen in de gemeente.

4.3.1 Basisvoorzieningen en normen

Ondanks het ontbreken van een wettelijk kader, zijn sportvoorzieningen door de jaren heen vanzelfsprekende voorzieningen geworden in gemeenten. Om verenigingen te faciliteren bij het aanbieden van hun kernactiviteiten (trainingen en wedstrijden, maar zeker ook de impliciete waarde van 'verenigen', participeren en ontmoeten). Om zwemonderwijs mogelijk te maken, zodat kinderen zelfredzaam worden in ons waterrijke land. En door efficiënt en effectief met ruimte om te gaan, door voorzieningen voor bewegingsonderwijs (gymnasietieklokalen) te combineren tot een grotere voorziening (sporthal), waardoor binnensportverenigingen en onderwijs gezamenlijk van dezelfde accommodatie gebruik kunnen maken.

Gemeenten voorzien in de regel in sportaccommodaties op basis van behoeften en vraag-aanbod vergelijkingen, veelal gericht op georganiseerde sport. Ledenaantallen van verenigingen bepalen het aantal teams en daarmee het aantal velden bij buitensportverenigingen of het aantal gebruiksuren bij binnensportverenigingen. Daarnaast investeren sommige

gemeenten in grotere of meer accommodaties om met name de wedstrijdsport te versterken: meer binnensportaccommodatieruimte biedt immers gelegenheid tot meer trainingsuren voor verenigingen.

Ondanks de lokale verschillen en realisatie van accommodaties vanuit vraag-aanbod vergelijkingen, komt uit de gebruikscijfers van sportaccommodaties en bestaand sportaanbod van gemeenten in Nederland een algemeen basisniveau naar voren:

- Voor het gebruik van binnensport werd in de regel gerekend met één sporthal per 15.000 inwoners (draagvlakcijfers uit de planologische kengetallen en gebruiksrichtlijnen van de VNG en NOC*NSF). De gemeente Maassluis heeft ongeveer 33.000 inwoners en 2 sporthallen, dus heeft een aanbod conform de norm. Recent onderzoek van het Mulier Instituut (2020, ondersteund door het Ministerie van VWS en in samenspraak met NOC*NSF, VSG, KVLO en diverse sportbonden) wijst uit dat de normering aangepast zou moeten worden. Sporthallen in een stedelijke context hebben dan een draagvlak van 10.000 – 17.500 inwoners; in een minder stedelijke context is dit 6.250 – 12.500 inwoners. Uit het onderzoek komt onder meer naar voren dat door veranderde sportdeelname en sportvoorkeuren, demografische ontwikkelingen en sportbeleid meer sporthallen nodig zouden zijn dan de huidige draagvlakcijfers voorschrijven.
- Gemeenten vanaf 20.000 inwoners hebben de beschikking over een zwembad. Daarmee wordt primair voorzien in zweminstructie, recreatief zwemmen en het beschikbaar stellen van zwemwater voor verenigingen. In Maassluis is ook een zwembad.
- Gemeenten investeren in de regel in de sportfaciliteiten van buitensportaccommodaties. Het gaat daarbij dan primair om de sportvelden. In veel gevallen zijn ook lichtinstallaties de verantwoordelijkheid van de gemeenten. De clubgebouwen zijn in de regel een (financiële) verantwoordelijkheid van verenigingen. Het eigendom van kleedgebouwen is divers (gemeentelijk of van de vereniging), maar de meeste gemeenten hebben hier of een subsidie voor of investeren zelf in de kleedgebouwen. In Maassluis is sprake van een investering in sportvelden door de gemeente, de verantwoordelijkheid voor kleedkamers en kantines ligt bij de verenigingen en er is een gemeentelijke subsidieregeling voor investeringen in sportaccommodaties, specifiek ook voor kleedgebouwen.
- De meeste gemeenten beschikken daarnaast over een tennisaccommodatie. Die accommodaties zijn in meerderheid in particulier beheer en eigendom (zonder

gemeentelijke bemoeienis). Daarnaast zijn er ook nog gemeentelijke tennisaccommodaties. In Maassluis is één tennispark eigendom van de vereniging. Het andere tennispark is gemeentelijk en wordt verhuurd.

Diversiteit van sportaanbod en sportverenigingen

De diversiteit van het sportaanbod in gemeenten is veelal afhankelijk van de omvang van de gemeente (en deels ook van het ambitieniveau) en de diversiteit van het verenigingsleven. Uit het eerder gememoreerde onderzoek van het Mulier Instituut komt bijvoorbeeld ook naar voren dat in een minder stedelijke context meer dan twee keer zoveel sporthallen zijn dan in een stedelijke context, maar dat de bezettingsgraden niet lager zijn. In en door grotere gemeenten worden vaak ook voorzieningen als een atletiekbahn, rugby- en cricketvelden en ijsbanen gerealiseerd en in standgehouden. Deze voorzieningen zijn te kenschetsen als grootstedelijke of bovenlokale sportaccommodaties.

4.3.2 Commerciële en ongeorganiseerde sport

De rol van de gemeente bij het faciliteren van sport is van oudsher gekoppeld aan de georganiseerde sport en/of aan sportaccommodaties. Door de opkomst van commerciële sport (onder meer fitness, squash, golf) en anders of ongeorganiseerde sport (hardlopen, wielrennen, bootcamp) wordt door veel gemeenten de vraag gesteld in hoeverre bij beleidsontwikkeling een verbinding met deze vormen van sport tot stand gebracht moet worden.

Commerciële sport wordt in sommige gemeenten gekoppeld aan het bewegingsonderwijs. Door afspraken te initiëren tussen scholen en fitnesscentra (maar ook bijvoorbeeld klimmuur en ijsbanen) kan een breder aanbod van bewegingsonderwijs ontstaan en kunnen in sommige gevallen meer klokuren bewegingsonderwijs worden gerealiseerd, terwijl daarvoor geen nieuwe (binnensport)accommodaties hoeven te worden gerealiseerd. De ambitie en financieringsmogelijkheden van deze extra uren van een gemeente zijn hierbij bepalend. De gemeente speelt in deze gevallen vooral een subsidieverstrekende rol (extra klokuren bewegingsonderwijs). Beperkingen hierbij zijn de reisafstanden voor basisschool leerlingen naar deze accommodaties.

Ongeorganiseerde (of anders georganiseerde) sport is moeilijk te vatten. Er is immers sprake van een niet per se duidelijk herkenbare doelgroep (en zonder specifieke

aanspreekpunten). Sommige gemeenten richten zich daarom nadrukkelijker op een faciliterende rol binnen de ruimtelijke ontwikkeling. 'Gezond leven' en het faciliteren daarvan is in steeds meer gemeenten een centraal uitgangspunt. Bij de (her)ontwikkeling van wijken wordt in dat kader ook steeds meer aandacht besteed aan de buitenruimte, die beweegvriendelijker kan zijn: voldoende groen, voldoende wandel- en fietspaden, kiezen voor extra beweegruimte in plaats van voor extra woningen. De rol van de gemeente is hierbij vooral een planmatige. Hier ligt ook een relatie met de Omgevingswet (in ontwikkeling / besluitvorming).

Maassluis heeft overigens een aantal beweegobjecten in de buitenruimte gerealiseerd in het kader van ongeorganiseerde sport en gaat binnenkort weer investeren. Die investeringen worden door meerdere gemeenten gedaan.

Omdat commerciële sport (geen primaire verantwoordelijkheden voor een gemeente) en ongeorganiseerde sport (lastig te definiëren welke doelgroep precies gefaciliteerd moet worden) onvoldoende tastbaar zijn en de gemeentelijke rol ook diffuus is, wordt in deze rapportage vooral ingezoomd op de rol van de gemeente bij accommodatievraagstukken en georganiseerde sport.

4.3.3 Beheer, organisatie en uitvoering

De organisatie van de sport is in gemeenten verschillend georganiseerd.

Accommodaties

In het algemeen zijn er vijf vormen van beheer van accommodaties te onderscheiden:

- Gemeentelijk beheer: de gemeente is zelf verantwoordelijk voor beheer en exploitatie van binnen- en buitensportaccommodaties en het zwembad. Van oudsher was dit de meest voorkomende vorm van beheer. Een aantal decennia geleden zijn gemeenten in voorkomende gevallen overgegaan tot de oprichting van een stichting (veelal voor het gemeentelijke zwembad).
- Stichting: voor de exploitatie van de accommodaties (vaak het zwembad) is een stichting (zonder winstoogmerk) opgericht.
- Commerciële exploitant: Sportfondsen Nederland exploiteert al sinds de jaren '30 van de vorige eeuw voor verschillende gemeenten (vooral) het zwembad. Vanaf de jaren '90 zijn er meer exploitanten op de markt gekomen (waaronder Optisport en Laco) en ontstond een privatiseringsgolf, vaak als gevolg van een kerntakendiscussie. In eerste instantie vooral rond de exploitatie van de zwembaden, maar later ook voor alle sportaccommodaties.
- Sportbedrijf: in gemeenten waar een kerntakendiscussie niet geleid heeft tot privatisering naar een commerciële exploitant, maar waar wel behoefte is aan een scherpe, juridisch vormgegeven scheiding van beleid en uitvoering, is verzelfstandiging in de vorm van een overheidsbedrijf een goed alternatief. Sommige sportbedrijven opereren inmiddels ook regionaal. De laatste jaren zijn er steeds meer sportbedrijven ontstaan.
- Een combinatie van beheervormen: in verreweg de meeste gemeenten is er een combinatie van verschillende beheervormen (gemeentelijk en commercieel/stichting/sportbedrijf). Daarbij hebben buitensportverenigingen in de meeste gevallen ook een beherende en exploiterende rol voor hun sportaccommodatie. Ook in Maassluis is

sprake van een combinatie: de gemeente is verantwoordelijk voor de binnensport, de verenigingen exploiteren de van de gemeente gehuurde buitensportaccommodaties en een stichting beheert het zwembad.

Met name wanneer de gemeente (een deel van) haar uitvoerende taken heeft uitbesteed of verzelfstandigd, ontstaat meer een regierol voor de gemeente en komt de uitvoering op afstand te staan. Beheer en exploitatie van de sport zijn niet uniform georganiseerd in Nederland en is ook niet eenduidig in relatie tot de omvang van een gemeente. Een en ander is afhankelijk van de wensen van gemeenten.

Overige uitvoering: sportstimulering, verenigingsondersteuning en buurtsportcoaches

Ook de wijze waarop de overige uitvoerende taken zijn georganiseerd, verschilt per gemeente. Waar een sportbedrijf actief is, zijn ook sportstimulering en verenigingsondersteuning daar vaak ondergebracht. In veel andere gevallen worden sportstimulering en verenigingsondersteuning door de gemeente uitgevoerd. Dat is in Maassluis voor sportstimulering ook het geval.

Sinds 2012 kunnen gemeenten met financiering vanuit het ministerie van VWS buurtsportcoaches inzetten. Ook hiervoor gelden verschillende constructies: in dienst bij de gemeente, in dienst bij een stichting of sportbedrijf of in dienst bij een welzijnsorganisatie. In Maassluis zijn de buurtsportcoaches in dienst van Welzijn E25.

Tarieven en subsidies

- De tarifiering van sportaccommodaties is van oudsher in gemeenten historisch bepaald. Uit onderzoek van het Mulier Instituut (Brancherapport Sportaccommodaties, 2015) komt naar voren dat in 2015 in bijna 75% van de gemeenten nog sprake was van historisch gegroeide tarieven. Dit zijn veelal laagdrempelige tarieven, waardoor de huur voor sportverenigingen is op te brengen zonder dat er sprake hoeft te zijn van een subsidie voor accommodatiekosten. Daarmee wordt geen geld 'rondgepompt' en wordt de sport laagdrempelig gehouden.
- In hetzelfde rapport komt naar voren dat in 28% van de gemeenten sprake was van een kostprijsgerelateerde huur. In dat geval wordt de kostprijs inzichtelijk gemaakt en

wordt een dekkingspercentage voor die kostprijs bepaald. Hierdoor ontstaat meer transparantie in de kosten van de sport (rechtmatigheid en doelmatigheid).

De afgelopen jaren kiezen steeds meer gemeenten ervoor om die kosten (en de kostprijs) inzichtelijk te maken. In een aantal gemeenten is ook onderzocht in hoeverre de volledige kostprijs doorbelast kon worden aan verenigingen. Vanwege de financiële draagkracht van verenigingen wordt daar niet voor gekozen (of worden verenigingen gesubsidieerd voor hun accommodatiekosten).

Wanneer de kostprijs van accommodaties inzichtelijk gemaakt wordt, varieert het dekkingspercentage (de in rekening te brengen tarieven). Er is een verschil tussen buitensport- en binnensportaccommodaties, waarbij de dekking van binnensportaccommodaties hoger ligt dan van buitensportaccommodaties. Ook varieert het dekkingspercentage tussen buitensportverenigingen in sommige gemeenten. Daarnaast verschilt de grondslag van de kostprijsberekening tussen gemeenten: wel/niet meenemen van de kapitaallasten of het groot onderhoud, de wijze van toerekening van kosten (looptijd van afschrijvingstermijnen, rentepercentages).

De gehanteerde tarieven voor buitensportaccommodaties en binnensportaccommodaties zijn daarmee moeilijk landelijk vergelijkbaar en zijn afhankelijk van het gekozen model. Feit is dat voor vrijwel alle publieke sportaccommodaties in relatie tot de financiële draagkracht van verenigingen en het toegankelijk houden van sport een directe of indirecte subsidie van toepassing is.

Naast de eventuele accommodatie gerelateerde subsidies hebben gemeenten een verscheidenheid aan subsidies: activiteitensubsidies, waarderingssubsidies (vaak historisch gegroeid) en investeringssubsidies, bijvoorbeeld voor nieuwe kleedkamers, lichtinstallaties of verduurzaming.

4.4 Intrinsieke waarde van sport

Sport en bewegen is voor veel mensen een populaire vorm van vrijetijdsbesteding. Wanneer er sprake is van sport als doel, dan is het belangrijkste doel het plezier en de voldoening die je uit sport kan halen, ook wel de intrinsieke waarde van sport.

De gemeente Maassluis vindt het belangrijk dat zoveel mogelijk inwoners sporten en bewegen. De inwoners moeten de weg richting de sport- en beweegaanbieders weten te vinden. Het aanbieden van sport en bewegen is een taak van de sport- en beweegaanbieders. Dit sluit aan bij de gedachte van de participatiemaatschappij: iedereen die dat kan neemt verantwoordelijkheid voor zijn eigen leven en omgeving. Maar daar waar dit niet lukt kan de gemeente een faciliterende rol vervullen.

4.4.1 Sportstimulering

Een ambitie is dat elk kind moet kunnen sporten. Ieder kind verdient het om mee te doen. In samenwerking met de scholen, het Jeugdfonds Sport & Cultuur en de buurtsportcoaches kan deze ambitie vorm krijgen. Scholen kunnen hierin een signaalfunctie hebben en de weg wijzen, met de buurtsportcoaches als intermediair. Een buurtsportcoach als intermediair is laagdrempelig want de buurtsportcoach is vaak al een bekend gezicht in de buurt.

In de gemeente is ruim 20% van de bevolking 65 jaar of ouder. De vergrijzing zet ook nog door. Met sport- en beweegbeleid kan worden ingespeeld op de vergrijzing. Verenigingen kunnen we faciliteren om het aanbod beter te laten aansluiten op behoeften van ouderen. Wanneer de ouderen de weg naar de vereniging vinden kan deze doelgroep ook een maatschappelijke rol vervullen door het verrichten van vrijwilligerswerk. De inwoners van Maassluis moeten een leven lang kunnen sporten of betrokken zijn bij de sport.

De manier waarop de inwoners sporten en bewegen is ook veel veranderd de afgelopen jaren. Van georganiseerd in verenigingsverband naar individueel of in groepsverband en ongeorganiseerd sporten. De sporter is niet meer in één hokje te plaatsen. Wanneer de inwoners individueel of in groepsverband in de openbare ruimte willen sporten is samenwerking tussen anders georganiseerde sporten en de clubs noodzakelijk. Ongeorganiseerde sporters worden ondersteund en waar mogelijk gefaciliteerd door de gemeente. Dit gebeurt vooral via het creëren van beweegvriendelijke ruimte in ontwikkelingsplannen voor nieuwbouw of herstructurering en kan opgenomen worden in de gebiedsontwikkeling bij dergelijke plannen.

De gemeente Maassluis organiseert (succesvol) een groot aantal activiteiten in het kader van sportstimulering. Dit gebeurt vooral goed voor de doelgroep 4-12 jaar. Daarnaast is er

een beweegcoach voor aangepast sporten. Voor volwassenen zijn er geen specifieke activiteiten, maar wordt wel geïnvesteerd in sportaanbod in de openbare ruimte (specifiek voor ongeorganiseerd sporten). Voor ouderen zijn er de triminstuiven, die voorzien in een specifieke behoefte. De triminstuiven (breed en divers sportaanbod, niet specifiek gericht op 1 tak van sport) worden door de gemeente georganiseerd. Op termijn kan gekeken worden of deze triminstuiven door verenigingen (qua organisatie) kunnen worden overgenomen, maar dit is geen doel op zich.

4.4.2 Accommodaties

Om op een prettige en veilige manier te kunnen sporten en bewegen is het belangrijk dat er kwalitatief en kwantitatief voldoende sportaccommodaties zijn, die voldoen aan de eisen voor het bewegingsonderwijs, van de sportbonden en de huidige tijd (o.a. duurzaamheid).

Met het sportaccommodatiebeleid worden de voorwaarden geschapen om op een goede manier sport te kunnen beoefenen. Met de beschikbaarstelling van de accommodaties of om ten aanzien van accommodaties faciliterend te zijn, worden de inwoners in staat gesteld sportief actief te zijn. Het sportaccommodatiebeleid is hierin één van de middelen van het algemene sportbeleid.

In de sportnota 2013 – 2017 is uitgebreid ingegaan op de ambities, de uitgangspunten en de planning met betrekking tot de accommodaties in Maassluis. Een groot deel van deze uitgangspunten is nog actueel en eerder al vastgelegd door College en Raad.

Het tarievenbeleid voor de gemeente Maassluis is vastgesteld in 2017. In het tarievenbeleid zijn de kosten voor de sportaccommodaties inzichtelijk gemaakt (kostprijsberekeningen) en is gekozen voor een systematiek van het doorbelasten van deel van de kosten (dekkingspercentage) voor buitensport- en binnensportverenigingen. Bij de binnensport is nog een onderscheid gemaakt tussen sporthaltarieven en tarieven voor gymnastiekzalen. Het tarievenbeleid is ook voor de sportnota 2022+ van toepassing.

Binnensportaccommodaties

Bewegingsonderwijs

De binnensportaccommodaties zijn primair gebouwd om te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichting om ruimte te hebben voor het bewegingsonderwijs voor het primair en voortgezet onderwijs. De lestijden zijn overdag. Hiermee ontstaat de mogelijkheid om deze accommodaties 's avonds en in het weekend in te zetten voor de sport. Dit is een goede en gebruikelijke manier om te komen tot een optimale en kostenefficiënte bezetting van deze accommodaties.

Voor de spreiding van de voorzieningen voor bewegingsonderwijs wordt rekening gehouden met een (wettelijke) maximale loopafstand tussen de school en de sportaccommodatie. Voor het primair onderwijs is dit 1.000 meter hemelsbreed. Zo mogelijk wordt de afstand in Maassluis korter gehouden. Het aantal lessen bewegingsonderwijs per groep was in Maassluis al 1,5 uur. Het wetsvoorstel hieromtrent, per 2023, heeft derhalve geen consequenties voor de capaciteitsvraag; hier wordt al rekening mee gehouden.

Naast deze capaciteit hebben we ook te maken met een groei van het aantal leerlingen vanwege de uitbreiding van het woningareaal en daarmee de groei van de gemeente. In het nieuwe Meerjaren Onderwijshuisvestingsplan (MOHP 2021) is hiermee rekening gehouden. Bij de planning van vervangingen of nieuwbouw van binnensportaccommodaties wordt het MOHP 2021 als uitgangspunt gehanteerd.

Stand van zaken ontwikkeling binnensportaccommodaties:

De stand van zaken met betrekking tot vervanging en nieuwbouw van binnensportaccommodaties is als volgt:

- IKC De Kindertuin is gerealiseerd en in augustus 2018 in gebruik genomen.
- Gymnastieklokaal Wassenaer van Obdamstraat is met de realisatie van De Kindertuin buiten gebruik gesteld en zal worden gesloopt.
- De sportzaal Sportlaan heeft zich ontwikkeld van een enkelvoudige sportzaal, zoals in de sportnota 2013 is beschreven, tot een dubbele sportzaal waarin twee groepen tegelijk bewegingsonderwijs kunnen krijgen. In de twee zaaldelen of op het center court kunnen tevens officiële basketbalwedstrijden plaatsvinden. Tegelijkertijd zal hier een nieuw clubhuis van de basketbalvereniging worden gerealiseerd. Voor de sportzaal Sportlaan heeft de gemeenteraad in november 2021 besloten in te stemmen met het definitief ontwerp van de sportzaal en het voorlopig ontwerp van de buitenruimte en is een krediet voor de realisatie beschikbaar gesteld.
- In maart 2017 is uitgesproken dat de Olympiahall moet worden vernieuwd om te kunnen voldoen aan de eisen voor het bewegingsonderwijs en de wedstrijd sport. Renovatie is wegens ouderdom onvoldoende. De akoestiek en de maatvoering van de speelvloer zijn onvoldoende. Met de behandeling van de begroting 2021 is er voor gekozen om qua prioritering de nieuwe Olympiahall voorrang te geven boven de vernieuwing van de Haydnlaan. De reden hiervoor is de beperking in de beschikbaarheid van middelen en het feit dat de nieuwe sporthal een veel groter en multifunctioneler gebruik heeft voor scholen, trainingen en wedstrijden van verenigingen, instuiven en andere activiteiten. De doelgroep is hiermee beduidend groter dan die voor de sportzaal aan de Haydnlaan.
- De ambitie is om het gymnastieklokaal dat nu aan de Haydnlaan staat, te vervangen en een nieuwe sportzaal te realiseren. Deze sportzaal dient vooral om het bewegingsonderwijs van de school Het Balkon onder te brengen. Verder zal deze in de avonduren

en de weekenden gebruikt worden voor overig sportgebruik. Voor deze zaal heeft de gymnastiekvereniging Maassluis het idee om hierin aanvullende voorzieningen voor gymnastiek te realiseren. Gelet op het huidige financiële perspectief, is de realisatie deze extra voorziening nu niet haalbaar.

- Voor het gymnastieklokaal De Parkiet is indertijd het standpunt ingenomen dat op het moment dat de andere binnensportaccommodaties in ontwikkeling of gereed zijn, nader zal worden bepaald hoe de toekomst van deze zaal er uit komt te zien. Voor het bewegingsonderwijs wordt deze zaal nu gebruikt voor de school De Regenboog. Het gymnastieklokaal aan de Haydnlaan kan geen plaats bieden aan de uren voor de Regenboog, omdat Het Balkon deze zaal al vult. Hierdoor dient het gymnastieklokaal De Parkiet gehandhaafd te blijven en is de omvorming naar een sportzaal, conform het uitgangspunt in de sportnota 2013, noodzakelijk. Voor het avond- en weekendgebruik zijn we daarnaast ook afhankelijk van De Parkiet. We onderzoeken of een combinatie van de nieuwbouw van twee gymnastieklokalen tot een grote sportzaal ter vervanging van de huidige gymnastieklokalen Haydnlaan en De Parkiet mogelijk is.
- In het vigerende coalitieakkoord is opgenomen dat de Wethouder Smithal gemoderniseerd moet worden. Hierbij is de modernisering niet verder ingevuld en zijn er geen middelen ter beschikking gesteld. We zullen de accommodatie onderhouden en de middelen die nodig zijn voor de uitvoering van het onderhoud inzetten om waar mogelijk ook de uitstraling te verbeteren. De tribunes zijn deze zomer vervangen en er zijn plannen om zonnepanelen te plaatsen. Een grootschalige renovatie is binnen de huidige financiële mogelijkheden niet aan de orde.
- De gemeenteraad heeft een motie aangenomen waarin gevraagd wordt te onderzoeken of het proces van vernieuwing van de binnensportaccommodaties kan worden versneld door dit onder meer te combineren met de woningbouwontwikkeling. Wellicht vergroot een combinatie met woningbouw de haalbaarheid van de realisatie van binnensportaccommodaties. Hierbij kan gedacht worden aan de Olympiahallen en vervanging van de Haydnlaan en De Parkiet. Ook kan het realiseren van een dubbele sportzaal voor De Parkiet en de Haydnlaan in plaats van twee aparte sportzalen schaalvoordeel bieden. Op termijn gaan de Kardinaal Alfrinkschool en De Dijk samen in een nieuwe school in Wilgenrijk. Bij dit scenario constateren we dat de wethouder Smithal vol zit en er geen ruimte is om de leerlingen van de school in Wilgenrijk onder

te brengen. Bij Wilgenrijk is vanwege het capaciteitstekort in de Wethouder Smithal een nieuwe sportzaal nodig.

- Een aandachtspunt hierbij zijn de leerlingen van de Parasol. Er wordt nog nagedacht op welke wijze het speciaal basisonderwijs (sbo) in de toekomst zal worden gegeven en welke capaciteit voor bewegingsonderwijs vervolgens nodig is. Hiermee is in de visie en planning nog geen rekening gehouden.

Concluderend dient bij het hanteren van de nieuwe prognoses, de verschuivingen met betrekking tot de onderwijslocaties in het MOHP en het aantal uren bewegingsonderwijs (2 lessen per groep per week) een nieuwe sportzaal bij Wilgenrijk moet worden gerealiseerd. Met deze sportzaal is in de ruimtelijke plannen rekening gehouden.

Kwaliteit en achterstallig onderhoud

De roep om de verbetering van de binnensportaccommodaties leeft al geruime tijd in de gemeente. Ook de sportverenigingen en de MSR maken hier melding van. Het moment waarop accommodaties verbeterd kunnen worden, is afhankelijk van de beschikbare financiële middelen, maar ook van de beschikbaarheid van passende fysieke locaties. Het eerste voornemen om te komen tot een impuls voor de binnensportaccommodaties is opgenomen in de sportnota 2013. De planning in deze nota is niet gehaald. Hierdoor is de kwaliteit van de verschillende accommodaties achteruitgegaan. Onderhoud en investeringen daarvoor zijn uitgesteld. Als het gaat om de Olympiahallen en de gymnastieklokalen aan de Haydnlaan en De Parkiet, wordt op korte termijn onderzocht hoe vervanging of nieuwbouw zo optimaal mogelijk uitgevoerd kan worden. Uitstel van vervangingen zal leiden tot het noodzakelijkerwijs uitvoeren van onderhoud om te voldoen aan de wettelijke eisen. Dat heeft niet de voorkeur.

De vraag is nog in hoeverre de realisatie van verschillende sportzalen kan voorzien in de behoefte van een aantal binnensportverenigingen om meer uren af te nemen (voor nieuwe activiteiten of voor meer trainingsuren, zodat verenigingen wellicht uit kunnen gaan van een hoger ambitieniveau rond wedstrijdsport).

Op het moment dat de sportzaal Sportlaan gerealiseerd is, is er extra capaciteit aan zaalruimte. Green Eagles zal deze zaal gebruiken voor haar wedstrijden en trainingen. Hierdoor komt er ruimte voor trainingen en wedstrijden vrij in de Wethouder Smithal. De gemeente Maassluis verwacht dat hiermee voldoende capaciteit vrijkomt om knelpunten in de huur van de sportaccommodaties door binnensportverenigingen grotendeels op te lossen.

Met de vaststelling van de kadernota 2022 door de gemeenteraad (juni 2021) is een besluit genomen over de voorgenomen investeringen in de binnensportaccommodaties voor de komende jaren. Om de financiën per investering daadwerkelijk vrij te maken, wordt per investering een voorstel gedaan aan de gemeenteraad.

Buitensportaccommodaties

De verenigingen zijn over het algemeen tevreden over de buitensportaccommodaties. Wegens de technische levensduur zijn de komende jaren diverse vervangingen nodig van sportvelden. Conform de bestaande verantwoordelijkheidsverdeling zijn verenigingen zelf verantwoordelijk voor de instandhouding van hun kantines en kleedkamers.

Met de sportnota 2013 – 2017 is de kleedkamerssubsidie in het leven geroepen. Hiermee worden buitensportverenigingen in staat gesteld de verenigingsaccommodaties op te knappen. De verenigingen kunnen een subsidie krijgen voor de kleedkamers als zij zelf investeren in het opknappen van de sportkantine. Er hebben sinds 2013 6 sportverenigingen gebruik gemaakt van deze regeling. Excelsior Maassluis heeft plannen om met behulp van de kleedkamerssubsidie de accommodatie op te knappen. Een deel van de resterende middelen van de subsidie kunnen binnen de kaders van de bestaande regeling hier voor ingezet worden. De kleedkamerssubsidieregeling wordt zodanig aangepast, dat per verzoek beoordeeld wordt of aan het verzoek voldaan kan worden.

Met het oog op het verduurzamen van sportaccommodaties hebben we het voornemen om de traditionele lichtinstallaties te vervangen door (duurzame) LED-verlichting. Een uitvoeringsplan zal hiervoor nog worden opgesteld.

Zwembad

Het zwembad heeft in de gemeente Maassluis een belangrijke maatschappelijke functie. Met ongeveer 33.000 inwoners heeft het zwembad ook bestaansrecht (zie hiervoor ook paragraaf 4.3.1). Ook met het oog op de groei van Maassluis blijft het een belangrijke maatschappelijke voorziening, onder meer voor zwemlessen (veiligheid van kinderen), verenigingen, recreatie en gezondheid (banenzwemmen). Ten aanzien van het zwembad is het beleidsuitgangspunt geformuleerd dat het zwembad een basisvoorziening is en met een financiële bijdrage van de gemeente in stand gehouden wordt.

4.5 Maatschappelijke waarde en impact

4.5.1 Van intrinsieke naar (ook) maatschappelijke waarde van sport

Vanaf halverwege de jaren '00 (met het uitkomen van de nota Tijd voor Sport van het ministerie van VWS) werd er ook aandacht gevraagd voor de maatschappelijke waarde die sport in zich heeft. De sport werd nadrukkelijker gekoppeld aan thema's als participatie, integratie, gezondheid en arbeidsintegratie. Hiermee werden nieuwe waarden aan de sport toegekend. Hoe die nieuwe potentiële waarden ook daadwerkelijk tot toegevoegde waarde zou kunnen leiden, was lastig. Het was nieuw, er waren nog geen proven practices, veel initiatieven waren nog vooral projectmatig van aard. Fundamenteel onderzoek op de effecten van sport op thema's van de maatschappelijke agenda ontbrak vaak nog. Er waren wel assumpties over het effect van sport en bewegen op bijvoorbeeld ziekteverzuim, arbeidsproductiviteit en zorgkosten, of de bijdrage die sportverenigingen konden leveren aan het tegengaan van eenzaamheid en inclusie, maar onderzoek daarover werd net opgestart en resultaten waren nog niet bekend.

Bovendien werd de sportsector vaak als panacee, wondermiddel, gezien. De sportsector is immers, net als het onderwijs, een vindplaats van veel verschillende doelgroepen: jong en oud, arm en rijk, autochtoon en allochtoon. De sportsector (en dan met name de verenigingen) werd gevraagd om bijdragen te leveren op veel verschillende maatschappelijke thema's. Zonder daarbij aan te geven hoe dat precies moest gebeuren. Tegelijk werd de georganiseerde sport geconfronteerd met nieuwe opgaven binnen haar primaire taken: teruglopende aantallen vrijwilligers (onder meer bij het technisch kader, om teams te trainen en coachen), grotere regeldruk rond de exploitatie van kantines, een groter kostenbewustzijn van gemeenten en de wens tot doelmatigheid en doeltreffendheid van uitgaven (bijvoorbeeld via meer kostprijsdekkende huren voor sportaccommodaties). De georganiseerde sport focust zich met al die uitdagingen in eerste instantie op hun primaire bestaansrecht: het organiseren van wedstrijden en trainingen en het in standhouden van een verenigingsleven. Niet alle verenigingen zijn daarnaast krachtig genoeg om een rol te spelen op de maatschappelijke agenda. Tegelijkertijd voelen veel verenigingen zichzelf nadrukkelijk onderdeel van de samenleving. En zien ze zelf ook, soms concrete, soms abstracte mogelijkheden om een aanvullende maatschappelijke rol te spelen. Uit ervaringen bij verschillende gemeenten en verenigingen komt naar voren dat daarvoor in ieder geval

twee zaken van belang zijn: de basis bij verenigingen is op orde (vitale c.q. krachtige verenigingen). En verenigingen hebben vooral ook een concrete vraag nodig. Feitelijk de kern van veel sporters: een doel, een beoogd resultaat, een stip op de horizon.

4.5.2 Potentiële maatschappelijke thema's in Maassluis

Verbinding naar andere beleidsthema's

In de nota Samen Doen (2019) wordt een kader en uitvoeringsrichting geschetst hoe de sociale infrastructuur ingericht kan worden. De nieuwe sportnota is daar een natuurlijke afgeleide van. Daarnaast heeft de maatschappelijke waarde van sport in Maassluis nadrukkelijke raakvlakken met thema's uit andere beleidsnota's en uitvoeringsplannen. Denk daarbij aan de uitvoeringsagenda Samen Gezond Maassluis, het Actieplan Eenzaamheid, de ontwikkelagenda Ouderen en het jeugd-, onderwijs- en armoedebeleid. De waarde van sport is daarmee geen losstaand thema, maar een stevig onderdeel van de sociale agenda en de sociale infrastructuur in Maassluis.

De maatschappelijke waarde en impact van sport is in het kader van de ontwikkeling van de sportnota 2022+ besproken met een vertegenwoordiging van beleidsadviseurs Sociaal Domein en met een vertegenwoordiging vanuit de sportverenigingen en de MSR.

Vanuit de beleidsadviseurs Sociaal Domein wordt de potentiële kracht van sport bij maatschappelijke thema's gezien. Vier thema's kwamen tijdens de gesprekken als meest kansrijk en realistisch naar voren:

- Gezondheid en vitaliteit: een natuurlijke verbinding, waarbij de wens om te komen tot een gezonde(re) samenleving mede met hulp van verenigingen tot stand kan komen.
- Participatie en ontmoeting: eveneens een natuurlijke verbinding. Sportverenigingen zijn intrinsiek in staat om verschillende doelgroepen aan zich te binden. Een van de primaire functies van verenigingen is immers ontmoeting.
- Talentontwikkeling: binnen verenigingen kunnen talenten verder ontwikkeld worden, zowel op sportief vlak (op het eigen niveau) als bijvoorbeeld op sociaal-emotioneel gebied.
- Veilig sportklimaat en vroegsignalering

Tegelijk wordt onderkend dat geen onrealistische verwachtingen gesteld mogen worden aan de georganiseerde sport. Vitale, krachtige sportverenigingen moeten om daadwerkelijk

een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke agenda daarbij ondersteund worden door de gemeente of andere professionele organisaties. Waarbij subsidieregelingen ook specifiek beschikbaar en bereikbaar gemaakt kunnen worden voor de sport.

Gezondheid en vitaliteit

Dit is een natuurlijke verbinding, waarbij de wens om te komen tot een gezonde(re) samenleving mede met hulp van verenigingen tot stand gebracht kan worden. Via wedstrijden en trainingen dragen verenigingen natuurlijk al bij aan dit maatschappelijke thema. Tegelijk kunnen door inzet op aanvullend sportaanbod, zoals G-hockey of -korfbal, walking football en specifieke volwassenencompetities andere doelgroepen bereikt worden.

Daarnaast zijn de meeste sportverenigingen inmiddels wel (gedeeltelijk) rookvrij. En zijn er regels over alcoholgebruik (wie, wanneer). Tegelijkertijd zijn er steeds meer sportverenigingen die al dan niet met ondersteuning van sportbonden en gemeenten concepten als De Gezonde Sportkantine omarmen. Om een gezond alternatief, naast het reguliere aanbod, te promoten. Clubs bieden in dat kader (al dan niet met hulp van sponsors) bijvoorbeeld gratis fruit aan in de kantine.

Gezonde sportkantine

Na een goede training of fanatieke wedstrijd gaat er niets boven samen nagenieten in de kantine of op het terras. Team:Fit is hierbij de werkwijze waarmee Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) zich inzet voor een gezondere sportomgeving, onder andere door het voedingsaanbod in sportkantines en horeca van -accommodaties gezonder te maken. Daarnaast is er aandacht voor een rookvrij sportterrein en verantwoord alcoholgebruik. Een mooi voorbeeld hiervan is te zien in Twello, waar bij VHC Twello, de kantine als tweede van Nederland een 'gouden sportkantine' is. In de sportkantine van Twello is altijd vers fruit en fruitwater te vinden, op een prominente plek vlak naast de kassa. Daarnaast kan men ook kiezen voor een bruine tosti, een mueslireep of relatief gezonde popcorn. De gemeente Voorst stimuleert de verenigingen hierbij en organiseert onder meer inspiratieavonden waar verenigingen ervaringen kunnen delen.

Participatie en ontmoeting

Leden van sportverenigingen (en de ouders van de jeugdleden) vertegenwoordigen vaak een dwarsdoorsnede van de (lokale) samenleving. Elk lid met zijn eigen achtergrond en kwaliteiten. Verenigingen richten zich met hun activiteiten daarom impliciet ook op ontmoeting. De vereniging is onderdeel van de lokale gemeenschap, met verbindingen naar het onderwijs (de jeugdleden) en het bedrijfsleven (sponsors). Om participatie (iedereen doet mee) te bevorderen, sociale contacten te ontplooiën of eenzaamheid tegen te gaan. Dat kan op verschillende manieren:

- Door nog gericht in te zetten op bestaande regelingen als het Jeugdfonds Sport en Cultuur. In het lokale fonds in Maassluis zijn voldoende middelen beschikbaar. Het ontbreekt echter aan voldoende intermediairs die kinderen kunnen aanmelden (zie kader).
- Sportaanbod aanvullen met sportvormen voor nieuwe doelgroepen (zie ook het vorige thema)

- Nieuw sportaanbod creëren: verschillende buitensportverenigingen in Nederland (voetbal, hockey, korfbal) hebben een jeu de boules tak opgericht, waarmee een hele nieuwe doelgroep leden (vooral senioren) is bereikt.

Jeugdfonds Sport & Cultuur

Nederland is een rijk land maar toch groeien steeds meer kinderen op in armoede. Vanwege de coronacrisis hebben steeds meer ouders moeite de eindjes aan elkaar te knopen. Het Jeugdfonds Sport & Cultuur kan helpen om kinderen toch te laten sporten. Het Jeugdfonds Sport & Cultuur zorgt voor betaling van de contributie en sportattributen voor kinderen die dat zelf niet kunnen betalen. Kinderen worden aangemeld door intermediairs, bijvoorbeeld leerkrachten, buurtsportcoaches of schuldhelpverleners. Intermediairs vullen daartoe een checklist in en doen een aanvraag bij het Jeugdfonds. Na goedkeuring zorgt het Jeugdfonds voor het lidmaatschap en eventueel bijvoorbeeld een tenue en schoenen.

Buurtsportcoaches vervullen vaak een verbindende functie tussen de school, de wijk en de sportvereniging en kennen de doelgroep. Als een buurtsportcoach (namens de andere buurtsportcoaches en in overleg met de scholen) zich concentreert op deze aanvragen, kunnen meer kinderen uit de doelgroep worden geholpen.

Talentontwikkeling

Kinderen en jongeren ontwikkelen zich op tal van aspecten. Op school worden hun cognitieve en sociale vaardigheden ontplooid en versterkt. Daarnaast zijn sectoren als de sport en cultuursector eveneens omgevingen waar vaardigheden worden ontwikkeld. Het gaat er daarbij om, net als op school, dat kinderen en jongeren zichzelf verder ontplooiën. Het beste uit zichzelf halen. Nieuwe vaardigheden aanleren, groeien in hun ontwikkeling, het beste uit jezelf halen. Dat kan op hoog niveau zijn (talent om te leren, om te sporten, om muziek te maken). Maar dat kan ook het verbeteren van het eigen niveau zijn. Of ontdekken dat je onvermoede talenten bezit.

Bij sport worden daarbij ook verschillende nevenvaardigheden aangeleerd: leren winnen en verliezen, omgaan met tegenslagen, samenwerken in en onderdeel zijn van een team. Met de diversiteit van spelers (verschillende achtergronden, verschillende karakters) gaat het bij het ontwikkelen van talent niet alleen om sporttechnische begeleiding, maar ook om

sociaal-emotionele begeleiding. Verschillende gemeenten en sportbonden bieden daarbij ondersteuning om die didactische vaardigheden te trainen en te ontwikkelen.

Ontwikkeling van vaardigheden

De sportwereld is belangrijk bij het uitdragen en bewaken van waarden en normen in onze samenleving. Een positieve sportcultuur is een cultuur waarin iedereen met plezier, eerlijk, veilig en zorgeloos kan sporten. Waarin men niet buitengesloten of gediscrimineerd wordt, maar waar respect voor elkaar en de scheidsrechter hoog in het vaandel staat en waarin de grenzen van de ander gerespecteerd worden. Een inclusieve, open en vriendelijke sportcultuur. In zo'n sportcultuur kunnen kinderen zich het best ontwikkelen.

In het kader van ontwikkeling is er in Rotterdam via een sportpedagoog aandacht voor. De sportpedagoog van Rotterdam Sportsupport is meerdere dagen per week aanwezig op de locatie van de vereniging om bij te dragen aan het kansrijk, veilig en gezond laten opgroeien van jeugd in Rotterdam. De pedagoog op de club is voor vrijwilligers een vertrouwd gezicht als zij vragen hebben over afwijkend gedrag in de groep of zich zelfs zorgen maken over een jeugdlid. Dit zorgt voor optimale inclusie. Kinderen worden zo goed mogelijk ondersteunt in hun ontwikkeling en de sportvereniging is daarvoor een heel toegankelijke en laagdrempelige plek, want na thuis en op school is de sportvereniging de derde plek waar kinderen de meeste tijd doorbrengen.

Veilig sportklimaat en vroegsignalering

Er gaat steeds meer aandacht uit naar preventie en het voorkomen van maatschappelijke knelpunten. Vanuit de jeugdzorg wordt er onder meer via scholen ingezet om problematiek bij kinderen en jongeren in een vroegtijdig stadium te signaleren (vroegsignalering). Sportverenigingen staan ook veelvuldig in contact met kinderen en jongeren en kunnen wellicht (op hun eigen wijze) bijdragen aan die vroegsignalering.

Parallel aan deze problematiek is er meer aandacht voor een veilige omgeving, ook in de sport. Via het programma Veilig Sportklimaat werkt NOC*NSF samen met sportbonden en verenigingen al enige jaren aan het versterken via die veilige omgeving.

Veilig sportklimaat

Sporten in een veilige omgeving zou voor iedereen vanzelfsprekend moeten zijn. Ongeveer of niet integer gedrag past niet binnen de sport. Iedere week staan miljoenen Nederlanders op en rond sportveld, baan of bad. Sport brengt mensen samen. Zorgt dat ze gezond blijven. Maar vooral dat ze plezier hebben. Meestal dan. Want soms gaat het mis. Een scheldpartij, wat duw- en trekwerk of een serieuze vechtpartij. Dat wil niemand. Sportplezier, daar gaat het om.

Dat vinden ze ook bij hockeyclub Naarden in de gemeente Gooise Meren. Hier is een traject gestart dat heeft geleid tot vijf sportiviteit en respect kernwaarden. Deze kwamen voort uit verschillende rondetafelgesprekken gehouden met vertegenwoordigers van alle doelgroepen binnen de club. Coaches, (jeugd) spelers, trainers, commissieleden en ouders mochten dromen over hun ideale club. Vervolgens zijn al deze kernwaarden zichtbaar gemaakt en actief gecommuniceerd naar iedereen op de club. Zo is er bewustwording van het belang van sportiviteit & respect bij alle leden gecreëerd en zijn de kernwaarden verankerd door de regelmatige aandacht gedurende het seizoen.

4.5.3 Visie van verenigingen en andere sportaanbieders

Met de sportverenigingen en uitvoeringsorganisaties als Welzijn E25 is de mogelijke maatschappelijke waarde van sport eveneens besproken. Uit die gesprekken komt naar voren dat er motivatie is bij sportverenigingen en de welzijnsorganisatie om nadrukkelijker een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke agenda. Maar de sport kan niet over een kam geschoren worden. Zo is niet elke vereniging hetzelfde:

- Verenigingen met eigen accommodaties (vooral de buitensportverenigingen) hebben andere mogelijkheden dan verenigingen die een sporthal of zwembad huren.
- De opbouw van verenigingen en daarmee de organisatiekracht van verenigingen is verschillend. Bij de meeste verenigingen is sprake van een divers ledenbestand (kinderen, jongeren, volwassenen). Gymnastiekverenigingen daarentegen hebben vooral jeugdleden en dientengevolge vaak ook een iets ander vrijwillig kader.
- Verenigingen verschillen in vitaliteit en omvang. Krachtige vitale verenigingen zijn eerder in staat een rol te spelen, dan kleinere verenigingen die nog worstelen met hun primaire rollen.

Wat verder duidelijk wordt uit alle gesprekken, is dat verenigingen vooral ook meerwaarde moeten zien om bij te willen dragen op een specifiek thema. Kortom: het past bij de vereniging. De primaire doelen (wedstrijden en trainingen, ontmoeting) blijven centraal staan voor de verenigingen. Daarnaast benadrukken verenigingen dat van de sport geen wonderen mogen worden verwacht. En dat de gewenste bijdrage die de sport en sportverenigingen kunnen leveren, zo concreet mogelijk door de gemeente (of uitvoeringsorganisaties) uitgevraagd wordt. Waarbij gefocust wordt op een beperkt aantal maatschappelijke thema's.

De beleidsterreinen die het dichtst bij de sportvereniging staan, zijn gezondheid en participatie. In het kader van participatie en verbinding met de wijk – gemeente worden al activiteiten ontplooid. Of dat nu gaat om schoolsporttoernooien, festiviteiten tijdens Koningsdag of 'open' toernooien (toegankelijk voor niet-leden). Vooral ook omdat deze activiteiten zorgen voor zichtbaarheid en (hopelijk) aanwas van nieuwe leden. Daardoor is er de noodzakelijke prikkel bij verenigingen om hierin te investeren (direct belang).

Verenigingen zijn daarnaast best bereid om een ander aanbod voor nieuwe doelgroepen te ontwikkelen om op deze thema's verder te komen (bijvoorbeeld G-sport of aanbod voor senioren). Hierbij is wel ondersteuning nodig. En een specifieke vraag vanuit de gemeente. Of dat nu gaat om het delen van kennis over specifieke onderwerpen, ondersteuning bij de algemene organisatie van de vereniging of bij het ontwikkelen van nieuwe initiatieven. Verenigingsondersteuning via bijvoorbeeld buurtsportcoaches kan hiervoor mogelijk meer worden ingezet. Daarnaast zal gekeken kunnen worden naar regionale samenwerking. Specifieke doelgroepen zijn niet altijd omvangrijk in een afzonderlijke gemeente (bijvoorbeeld bij G-sport). Als verenigingen in de omgeving hier al initiatieven in genomen hebben, dan loont het soms meer om potentiële leden te verwijzen naar die omliggende verenigingen. Totdat er dusdanig veel aanwas is, dat een eigen team gestart kan worden.

G-korfbal in Maasdijk

Korfbalvereniging Dijkvogels uit Maasdijk was een van de eerste verenigingen met een G-korfbal team. Als CKC Maassluis benaderd wordt door potentiële G-korfbal leden, wordt verwezen naar Dijkvogels. Hierover zijn tussen de clubs afspraken gemaakt. Er is in Maassluis en Vlaardingingen een (gezamenlijke) beweegcoach Aangepast sporten, die (samen met de beweegcoach in Schiedam) dit soort ontwikkelingen ook stimuleert en verder uitwerkt.

De andere twee genoemde maatschappelijke thema's hebben vooral betrekking op de ontwikkeling van verenigingen en hun leden. Talentontwikkeling is een vanzelfsprekend onderdeel van verenigingen. Verenigingen willen in veel gevallen, naast het zijn van een gezelligheidsvereniging, ook het beste uit hun leden halen. Op het eigen niveau. Onder meer door op een zo hoog mogelijk niveau te spelen (wedstrijdsport). Maar ook (jeugd)leden te helpen zich te ontwikkelen. Daarnaast hechten verenigingen aan het realiseren van een veilig sportklimaat. Leden moeten zich vrij en zichzelf voelen binnen de vereniging. Meer ondersteuning om trainers en ander kader bijvoorbeeld didactische en pedagogische vaardigheden bij te brengen (in het kader van talentontwikkeling en veilig sportklimaat) is daarbij wenselijk. Dat kan bijvoorbeeld via inzet van sportpedagogen of door onderlinge kennisuitwisseling.

Over vroegsignalering (genoemd vanuit de gemeente) zijn verenigingen kritisch en terughoudend. Die rol staat te ver af van vrijwilligers, vergt een grote mate van professionaliteit

en brengt (te) grote verantwoordelijkheden met zich mee. De samenvatting van de focus op de maatschappelijke thema's Gezondheid en Participatie is dat iedereen een leven lang moet kunnen sporten, in een veilige en uitdagende omgeving. Jong of oud, arm of rijk, via reguliere sport of door aangepast sporten.

Belangrijk bij het goed kunnen invullen van een eventuele maatschappelijke rol is dat verenigingen vitaal zijn op alle facetten: voldoende vrijwilligers, een duidelijke moderne verenigingsstructuur, een gezonde financiële exploitatie. Verenigingsondersteuning kan helpen om verenigingen op onderdelen verder te vitaliseren, bijvoorbeeld door andere vormen van vrijwilligersinzet. In veel gemeenten vindt die ondersteuning en kennisuitwisseling ook plaats via buurtsportcoaches. Dit stelt wel eisen aan de competenties van de buurtsportcoaches, die ook goed thuis moeten zijn in het verenigingsleven. Welzijn E25, die werkgever is van de buurtsportcoaches, ziet overigens goede mogelijkheden om de buurtsportcoaches ook in die ondersteunende rol in te zetten.

Vitale sportverenigingen

Nederland kent een uniek model qua sportinfrastructuur, met duizenden verenigingen in het land die een groot deel van het sportaanbod in Nederland organiseren. De vitaliteit en gezondheid van die sportverenigingen is daarbij cruciaal voor deze sportinfrastructuur. Daarnaast is die vitaliteit van belang voordat verenigingen überhaupt (meer) een maatschappelijke rol kunnen vervullen.

In Amsterdam is een intensieve en langdurige pilot uitgevoerd om sportverenigingen verder te vitaliseren op hun primaire rollen (basis op orde), zodat ze daadwerkelijk een bijdrage konden leveren op maatschappelijke thema's als integratie, inclusie en gezondheid. Via onderwijsinstellingen zijn studenten ingezet om verenigingen te helpen bij het verder structureren van de vereniging.

In de gemeente Rotterdam doet Rotterdam Sportsupport al jaren hetzelfde. Zij werken aan vitale en veilige verenigingen, leveren verenigingsondersteuning, adviseren en pionieren vanuit het belang en de kracht van sport en verenigen. Samen met tientallen partnerorganisaties ontwikkelt en verbindt Rotterdam Sportsupport programma's om Rotterdammers sportief en maatschappelijk in beweging te krijgen. Er wordt samengewerkt met ruim 350 Rotterdamse sportverenigingen.

4.6 Organisatie van de sport

In Maassluis is sprake van een hybride situatie, waarbij de gemeente regisseur is van het sportbeleid en daarnaast beherende (binnensportaccommodaties) en uitvoerende (sportstimulering, verenigingsondersteuning) taken heeft. Uitvoerende taken liggen daarnaast bij de stichting die het zwembad exploiteert, de buitensportverenigingen (exploitatie buitensport) en Welzijn E25 (buurtsportcoaches). Tien jaar geleden is onderzoek gedaan naar de toekomst van beheer en exploitatie van de sportaccommodaties (en mogelijke verzelfstandiging). Destijds is ervoor gekozen om niet over te gaan tot (een vorm van) verzelfstandiging, maar om de huidige structuur (combinatie van beheervormen, uitvoerende taken en regierol bij de gemeente) te continueren.

In 2012 is de buurtsportcoach regeling gestart. De regeling in Maassluis is dusdanig ingevuld, dat de buurtsportcoaches een groot deel van hun tijd besteden aan bewegingsonderwijs op scholen en het resterende deel van hun werkzaamheden primair inzetten voor wijkgerichte activiteiten en enkele evenementen (onder meer de gezondheidsdag, schoolsporttoernooien en de Sport Experience). In de praktijk hebben scholen door deze taakverdeling kwalitatief hoogwaardige en voor het onderwijs goedkope vakleerkrachten voor bewegingsonderwijs. In de meeste gemeenten is de eigen bijdrage voor de buurtsportcoaches (c.q. de vakleerkrachten) hoger. Binnen de regeling bestaat die beleidsvrijheid overigens, om de buurtsportcoaches naar eigen visie in te zetten op het gebied van bewegingsonderwijs, wijkgerichte activiteiten en activiteiten gericht op verenigingen.

Verenigingen geven aan behoefte te hebben aan verenigingsondersteuning (in het kader van het verder vormgeven van hun organisatie en kennisdeling en daarnaast ondersteuning als de gemeente wil focussen op een nadrukkelijker rol van de verenigingen op maatschappelijke thema's). De gemeente voorziet nu deels in die rol, maar heeft hiervoor beperkte capaciteit beschikbaar (de beleidsmedewerker sport, die ook de regierol vervult op het gebied van sport).

Er is behoefte aan een meer eenduidige lijn qua uitvoering (inzet van buurtsportcoaches, beweegcoaches, sportstimulering) en sturing op die uitvoering. Door de uitvoering te combineren en/of samenwerking met buurgemeenten aan te gaan op het gebied van verenigingsondersteuning en de coördinatie van buurtsportcoaches, kan gekomen worden tot een efficiënte en effectieve inzet van de uitvoeringscapaciteit.

Om meer regie te kunnen voeren, nadrukkelijk te kunnen sturen op de maatschappelijke agenda en de uitvoering (onder meer verenigingsondersteuning) te versterken, zijn er een aantal opties.

- Afspraken maken met Welzijn E25 en het onderwijs om meer uren vrij te spelen van buurtsportcoaches voor verenigingsondersteuning. Daarbij ontstaat enerzijds meer capaciteit voor de concrete ondersteuning van verenigingen, ook voor maatschappelijke thema's. Anderzijds kan zo ook meer een coördinerende rol worden opgepakt als intermediair voor bijvoorbeeld het Jeugdfonds Sport en Cultuur, waardoor meer kinderen geholpen kunnen worden. Vanuit hun rol als vakleerkracht in het onderwijs hebben buurtsportcoaches (samen met de scholen) over het algemeen goed zicht op de doelgroep voor het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Door de intermediairsrol ook daadwerkelijk bij een of meerdere buurtsportcoaches te beleggen, ontstaat een eenduidig beeld van de doelgroep en kunnen aanvragen gestructureerd op dezelfde wijze worden gedaan richting het Jeugdfonds. Welzijn E25 kan zich vinden in een dergelijke verschuiving van werkzaamheden, maar geeft aan dat dit besproken dient te worden met de scholen. Meer uren voor verenigingsondersteuning en andere coördinerende activiteiten leiden namelijk tot meer kosten voor het onderwijs voor bewegingsonderwijs. De regeling voor buurtsportcoaches staat overigens 'vast' tot en met 2022. Het is de verwachting dat het vanaf 2023 mogelijk is om nieuwe aanvragen te doen voor extra buurtsportcoaches en daarmee ook de capaciteit voor coördinerende werkzaamheden (automatisch) te verhogen.
- Daarnaast kan overwogen worden om structurele samenwerking aan te gaan met omliggende gemeenten. Zowel Vlaardingen als Schiedam hebben regelingen op het gebied van kennisontwikkeling (vaardigheidscursussen in het kader van bijvoorbeeld pedagogiek). Door daarbij aan te sluiten, ontstaat enerzijds een kennisnetwerk en anderzijds volume om die kennis te ontsluiten voor de sportverenigingen.
- Voor aangepast sporten wordt regionaal al (goed) samengewerkt met de buurgemeenten via een gezamenlijke beweegcoach, in afstemming met verenigingen. Door deze regionale samenwerking op het gebied van verenigingsondersteuning kan eveneens meer effectiviteit gerealiseerd worden en kunnen verenigingen onderling en buurtsportcoaches (ook in regionaal verband) van elkaar leren en nieuwe kennis toepassen in de lokale situatie.

Hoofdstuk 5. Doelstellingen en kpi's

5. Doelstellingen en kpi's

5.1 Inleiding

De beleidsuitgangspunten in de sportnota leiden tot een set aan hoofddoelstellingen en subdoelstellingen, die meetbaar gemaakt worden. Er zijn vier hoofddoelstellingen, die voor een groot deel een relatie hebben tot de hoofddoelstellingen van de sportnota 2013 – 2017 (zodat er ook een vergelijking gemaakt kan worden met de eerdere doelstellingen vanuit het sportbeleid en er daarmee ook in de tijd naar de ontwikkeling van de impact gekeken kan worden).

De sportnota wordt voor de komende jaren opgesteld (2022 en verder, totdat nieuw beleid wordt ontwikkeld). Meting van de resultaten van de doelstellingen vindt bij voorkeur plaats in de eerste helft van 2026 (nadat het beleid 4 jaar van kracht is geweest). Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande monitors en onderzoeken. Waar geen onderzoeken worden uitgevoerd, zal een onderzoek op maat kunnen worden uitgevoerd. Er wordt voorgesteld om in 2026 een onafhankelijke evaluatie uit te voeren naar de resultaten van het sportbeleid vanaf 2022.

5.2 Hoofddoelstellingen

De vier hoofddoelstellingen van het sportbeleid zijn als volgt:

1. In 2025 is de sport- en beweegparticipatie in Maassluis hoger dan in 2020.
2. In 2025 zijn de sportverenigingen in Maassluis vitaal en gezond en is er sprake van een veilig sportklimaat met aandacht voor talentontwikkeling.
3. In 2025 dragen sport en het verenigingsleven aantoonbaar meer bij aan doelen op de maatschappelijke agenda. Specifiek gaat het daarbij om de thema's gezondheid en vitaliteit, participatie cq meedoen aan de samenleving door iedereen en vroegsignalering.
4. In 2025 zijn de inwoners van Maassluis tevreden over de sportvoorzieningen in de omgeving.

² Deze kpi is vooral bedoeld als monitor, 'weet waar je staat', om eventueel op te acteren als de percentages van deze kpi lager worden. De focus vanuit het sportbeleid is vooral gericht op kinderen, jongeren en ouderen.

5.3 Subdoelstellingen en meetbaarheid

De hoofddoelstellingen vallen uiteen in de volgende subdoelstellingen. Achter elke doelstelling wordt weergegeven hoe deze worden gemeten.

Hogere sport- en beweegparticipatie in 2025

Bevorderen (behouden en vergroten) sportparticipatie voor alle inwoners van Maassluis²

- Het percentage inwoners dat zijn gezondheid als goed of zeer goed ervaart, blijft minimaal op hetzelfde niveau als in 2020 (78%; meting via Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn)
- Het aantal inwoners met een ongezonde leefstijl (te weinig bewegen en overgewicht) is minder dan 30%; meting via Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn)
- Het percentage inwoners (19-64) dat voldoende beweegt, stijgt van 65% naar 70% (meting via Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn)
- Percentage volwassen inwoners dat minimaal 40 weken per jaar aan sport doet, stijgt (van 55% naar 60%) (meting via Sport op de kaart | Deelname | Bewegnormen en wekelijkse sporters | Volksgezondheidszorg.info)

Bevorderen (behouden en vergroten) sportparticipatie voor (zeer) ouderen en mensen met een beperking

- Het percentage bewoners (65+) dat voldoende beweegt, stijgt van 65% in 2020 naar 75% (meting via Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn)
- Deelnamecijfers sport en bewegen onder (zeer) ouderen en mensen met een beperking zijn minimaal stabiel ten opzichte van de meting in 2020 (meting via Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn; uitvragen van concrete cijfers bij de monitor in 2026)

Bevorderen (behouden en vergroten) sportparticipatie voor jeugd (vanaf 4 jr) als goede basis voor een leven lang bewegen

- Percentage 4-12 jarigen dat minstens 1x per week sport of beweegt buiten school is in 2025 ongeveer 80%. Er zijn in 2020 geen actuele cijfers voor Maassluis voor deze leeftijdsgroep; het landelijk gemiddelde in 2020 is 73,5%, het percentage in 2013 was ongeveer 80% (actuele meting in 2025 via buurtsportcoaches / vakleerkrachten via scholen).

Vitale sportverenigingen

Financieel gezonde en organisatorisch sterke sportverenigingen

- In 2025 hebben alle verenigingen met > 100 leden een solide interne organisatie en een vrijwilligersplan hoe de vrijwilligersfuncties ingevuld kunnen worden (meting via verenigingsondersteuner).
- In 2025 zijn er geen structurele vrijwilligersvacatures bij verenigingen met > 100 leden (meting via verenigingsondersteuner bij de sportverenigingen). Het gaat hierbij specifiek om vacatures die langer openstaan (bijvoorbeeld > 1 jaar) en niet om reguliere vacatures die er altijd wel zullen zijn bij verenigingen.
- Sportverenigingen zijn in 2025 overall vitaler dan in 2022 (te meten via een vitaliteits-scan in 2022 en 2025; opzet eenmalig extern, monitoring via de verenigingsondersteuner).
- In 2025 zijn er geen sportverenigingen met huurachterstanden of betalingsproblemen in Maassluis (meting via interne huurgegevens gemeente Maassluis).

Veilig sportklimaat

- In 2025 staat Veilig sportklimaat bij alle verenigingen met jeugdleden structureel op de agenda, bijvoorbeeld via een plan van aanpak hoe een veilig sportklimaat gerealiseerd en behouden kan worden (meting via enquête door de verenigingsondersteuner).
- In 2025 kunnen verenigingen minimaal tweemaal per jaar gebruik maken van een sportpedagoog ter verbetering van de didactische en pedagogische vaardigheden van het technisch kader van de verenigingen (trainers en coaches).
- In 2025 hebben alle verenigingen met jeugdleden een vertrouwenspersoon, waarbij vrijwilligers, leden of technisch kader bij terecht kunnen (meting via enquête door de verenigingsondersteuner).

Bijdrage door sportverenigingen aan maatschappelijke thema's

Gezondheid en vitaliteit

- In 2025 is er sprake van rookvrije verenigingen in Maassluis (meting via enquête door verenigingsondersteuner).
- In 2025 hebben alle sportverenigingen en gemeentelijke accommodaties een gezond aanbod in de kantine (fruit, gezonde 'daghap', gezonde drankjes).

Participatie en meedoen aan de samenleving

- In 2025 is er een gezamenlijk plan ontwikkeld door de sportverenigingen en de gemeente hoe gekomen kan worden tot een verbrede toegankelijkheid van de sportverenigingen voor ouderen (bijvoorbeeld door diversiteit in het sportaanbod via specifieke doelgroepen); meting door een enquête via de verenigingsondersteuner.
- In 2025 wordt door een verbrede inzet van intermediairs voor het Jeugdfonds Sport & Cultuur (focus op buurtsportcoaches cq vakleerkrachten) het fonds nadrukkelijker ingezet om kinderen uit minder bedeelde gezinnen meer aan het sporten te krijgen

(stijging van 35% naar 50% van gebruik van de middelen in het fonds); meting via cijfers van het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

- In 2025 is door de sportverenigingen, samen met de bewegcoach Aangepast Sporten en onder regie van de gemeente, een brede regionale menukaart qua sportaanbod ontwikkeld voor mensen met een beperking, waardoor de sportparticipatie onder deze doelgroep stijgt (meting via de bewegcoach Aangepast Sporten).

Vroegsignalering

- In 2025 is vanuit het onderwijs- en jeugdbeleid een toolkit ontwikkeld waar verenigingen gebruik van kunnen maken om een bijdrage te leveren aan vroegsignalering van jeugdproblematiek. Daarnaast is de vraag aan verenigingen vanuit de beleidsvelden onderwijs en jeugd concreet gemaakt op welke wijze zij een bijdrage kunnen leveren en welke ondersteuning en faciliteiten verenigingen daarbij kunnen krijgen.

Tevredenheid over sportvoorzieningen

Kwalitatief hoogwaardige en laagdrempelige sport en beweeg voorzieningen voor alle inwoners van Maassluis:

- In alle wijken van Maassluis is het oordeel over de woonomgeving minimaal gelijk aan dat in 2020 (meting via Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn)
- De inwoners van Maassluis hebben een waardering van minimaal 7,5 voor de sportaccommodaties in Maassluis (meting via monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn; specifieke toevoeging van een oordeel over de sportvoorzieningen in Maassluis).
- De verenigingen in Maassluis hebben een waardering van minimaal 7,5 voor de sportaccommodaties in Maassluis, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen de kwantiteit (aantal voorzieningen) en de kwaliteit van de voorzieningen (meting via een enquête door de verenigingsondersteuner).

Realisatie van de voorgenomen investeringen

- In 2025 zijn de voorgenomen investeringen (nieuwbouw, verbouw) van de binnensportaccommodaties gerealiseerd.
- In 2025 is gestart met de verduurzaming van de lichtinstallaties op de buitensportparken.

Hoofdstuk 6. Uitvoeringsplan

6. Uitvoeringsplan

6.1 Inleiding

De sportnota wordt opgesteld voor de komende periode, totdat een nieuwe sportnota wordt opgesteld. In dit hoofdstuk worden de speerpunten en de acties voor de komende periode (in eerste instantie de komende vier jaar) benoemd en wordt een fasering aangebracht in de speerpunten en activiteiten.

6.2 Speerpunten en acties

Sportstimulering en sportparticipatie

Door de gemeente Maassluis wordt al jaren geïnvesteerd in sportstimulering en sportparticipatie. De uitvoering van dat beleid wordt gecontinueerd. Het gaat daarbij onder meer om de volgende aspecten:

Sportprojecten en -evenementen (structureel en jaarlijks terugkerend)

- Triminstuiven (breed en divers aanbod voor specifiek de doelgroep ouderen); waar mogelijk wordt in de toekomst gekeken of de organisatie ondergebracht kan worden bij de sportverenigingen en/of Welzijn E25. Dit is echter geen doel op zich. Vanwege het specifieke karakter van de sportinstuiven (en het animo) is vooral van belang dat het aanbod gecontinueerd wordt.
- Sport- en speluitleen
- Speciale activiteiten ten behoeve van sport- en beweegpromotie (bijvoorbeeld de clinics van “Kies voor sport”).
- Verschillende evenementen (mede georganiseerd door verenigingen en scholen, waaronder schoolsporttoernooien, Cruyff Courts Kampioenen, gezondheidsdagen).

Daarnaast wordt bestaand beleid op het gebied van sportparticipatie, verenigingsondersteuning en accommodaties voortgezet en wordt gekeken waar mogelijk extra impulsen gegeven kunnen worden aan dit beleid. Het gaat hierbij om de volgende aspecten.

Sportparticipatie

- Voor aangepast sporten wordt de inzet van de beweegcoach gecontinueerd. Daarbij wordt gefocust op een breed toegankelijk regionaal sportaanbod voor aangepast sporten (*structureel en jaarlijks terugkerend*).
- Voor het Jeugdfonds Sport & Cultuur wordt in samenspraak met Welzijn E25 en de buurtsportcoaches gekeken naar de mogelijkheden om het aantal intermediairs uit te breiden, zodat meer kinderen uit de doelgroep bereikt worden en zo lid kunnen worden van een sportvereniging. Hiervoor is onder meer een andere inzet nodig van de buurtsportcoaches, zodat tijd vrijgemaakt wordt om vanuit de buurtsportcoaches cq vakleerkrachten die intermediairsrol verder op te pakken (*andere inzet van bestaande middelen; uit te voeren per 2022*).
- Via de website, het sportloket en de verenigingen wordt blijvend ingezet op het bekend maken van het aanbod aan de verschillende doelgroepen (*structureel en jaarlijks terugkerend*).
- Daarnaast wordt de komende periode ingezet op een inventarisatie van het aanbod per doelgroep en vanuit die inventarisatie te bepalen welke acties uitgezet kunnen worden om het aanbod laagdrempeliger toegankelijk te maken voor de specifieke doelgroepen die zijn onderscheiden (ouderen, jongeren, aangepast sporten en de doelgroep vanuit het Jeugdfonds Sport & Cultuur). Daarbij wordt de samenwerking gezocht met verenigingen, stakeholders vanuit de sport, het sociaal domein, het onderwijs en de zorg en wordt ook regionaal (met onder meer de gemeenten Vlaardingen en Schiedam) gekeken naar de samenwerkingsmogelijkheden. *De inventarisatie kan via de bestaande beleidscapaciteit van de gemeente Maassluis worden gedaan (2022), de uitvoering kan opgepakt worden door buurtsportcoaches. Voor dat laatste is wel een andere verdeling van werkzaamheden noodzakelijk c.q. kan een extra investering in buurtsportcoaches vanaf 2023 worden gedaan.*

Vitaliteit sportverenigingen

- De regeling Buurtsportcoaches wordt gecontinueerd (*structureel en jaarlijks*). Wel wordt in schooljaar 2021 – 2022 gekeken (in samenspraak met het onderwijs en Welzijn E25) in hoeverre de werkverdeling aangepast kan worden, zodat buurtsportcoaches meer tijd hebben voor verenigingsondersteuning en het invullen van de intermediairsrol voor het Jeugdfonds Sport & Cultuur (zie ook sportparticipatie). Verder

geven we (*in 2022*) een extra impuls aan de buurtsportcoaches door, vooruitlopend op de nieuwe tranche van ministerie van VWS (*in 2023*) al een extra buurtsportcoach aan te stellen met een focus op verenigingsondersteuning (met name voor het ondersteunen van verenigingen bij bijvoorbeeld vrijwilligerswerving en -behoud, ledenwerving en -behoud, financieel duurzaam verenigen). Daarmee kan de vitaliteit van verenigingen worden versterkt, kunnen verenigingen inspelen op de veranderende omgeving en vervolgens eerder een rol spelen op de maatschappelijke thema's uit deze sportnota (aanvullende eisen op het gebied van maatschappelijke impact). De extra impuls is eenmalig ongeveer € 60.000 en vanaf 2023 vermoedelijk € 35.000. Voor 2022 is de eenmalige investering gedekt. Het komende jaar worden ervaringen opgedaan en kan het nieuwe college besluiten over het vervolg en de financiële dekking van de ambities.

- *In 2022* wordt een onderzoek uitgevoerd naar de vitaliteit van sportverenigingen (eenmalig € 25.000; dekking via middelen ter verzachting van de gevolgen van Corona). Op basis van dit onderzoek kan bepaald worden waar verenigingen staan en waar extra (verenigings)ondersteuning nodig is, onder meer om in te kunnen spelen op de doelstellingen uit deze sportnota. Actualisering van onderzoek op basis van de ontwikkelde onderzoeksopzet kan periodiek (*eens per 2 jaar*) meegenomen worden in het takenpakket van de verenigingsondersteuning, mits er afspraken gemaakt worden over de nieuwe inzet van buurtsportcoaches (ook voor verenigingsondersteuning).
- In het kader van het versterken van een veilig sportklimaat en het versterken van de vaardigheden van het technisch kader van verenigingen (ook voor talentontwikkeling en vroegsignalering) wordt jaarlijks (*vanaf 2022*) pedagogische ondersteuning aangeboden aan verenigingen. Een deel van die ondersteuning verloopt via sportbonden (clubkadercoach), een deel wordt aangeboden door de gemeente Maassluis (investering van € 10.000; dekking viaerschikking van middelen).
- Continuering van de basissubsidie voor verenigingen, de jeugdledensubsidie en de aanvullende subsidieregelingen (kaderopleiding en subsidie voor speciale activiteiten binnen verenigingen). Deze middelen zijn al opgenomen in de reguliere begroting.
- Voor het vitaliseren van sportverenigingen is een werkbudget voor voorkomende out of pocket kosten noodzakelijk (*vanaf 2022; dekking viaerschikking van middelen*).

Maatschappelijke waarde

Door de vitalisering van verenigingen worden verenigingen in staat gesteld een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke thema's die gedefinieerd zijn in de sportnota. Voor de verdere vitalisering van verenigingen is verenigingsondersteuning nodig. De doelstellingen en kpi's worden *in 2025* voor het eerst gemeten en beoordeeld.

- Er wordt beleidsmatig en op het gebied van de uitvoering aansluiting gezocht bij de andere beleidsterreinen (onder meer onderwijs, jeugd, armoede, ouderen, participatie/inclusie, sociale cohesie, integratie en beleid rond mensen met een beperking) om verbindingen te zoeken zodat de maatschappelijke impact gerealiseerd kan worden (*structureel en jaarlijks*). Dit geldt bijvoorbeeld voor de verbinding met de doelstellingen van de JOGG-regisseur, de Week van de Ontmoeting en de impulsen vanuit pedagogiek op het gebied van talentontwikkeling en vroegsignalering. Ondersteuning en verdere vitalisering van sportverenigingen (ook vanuit de andere beleidsterreinen) is daarbij essentieel.
- Samen met de andere beleidsterreinen worden concrete vragen geformuleerd op welke wijze sportverenigingen een bijdrage kunnen leveren op de maatschappelijke thema's en welke vorm van ondersteuning of financiering (buiten de verenigingsondersteuning) daarbij geleverd kan worden (*vanaf 2022 – 2023*).

Accommodaties

- De komende jaren wordt geïnvesteerd in de kwaliteit van de binnensportaccommodaties. De focus voor de eerste jaren ligt bij de nieuwbouw van sportzaal Sportlaan (*in gebruik vanaf augustus 2023*) en de Olympiahallen (*voorbereiding en uitvoering vanaf 2022*). De overige voorgenomen investeringen zijn in de begroting 2022 verwerkt. De gemeenteraad zal per investering per onderdeel een uitvoeringsbesluit nemen.
- We beogen eerst de sportzaal in Wilgenrijk te realiseren voor het bewegingsonderwijs. Deze voorziening zou medio 2024 in gebruik genomen kunnen worden en hangt samen met de realisatie van de nieuwe school in Wilgenrijk. De investeringen zijn in het investeringsplan opgenomen in 2023 en 2024.
- Voor 2026 is de realisatie van 2 sportzalen opgenomen ter vervanging van de gymnastieklokalen aan de Haydnlaan en Parkiet. Binnen het huidige financiële perspectief is er geen ruimte om voor gymnastiekvereniging Maassluis een aanvullende voorziening voor turnen en een verenigingsaccommodatie op te nemen.

- Voor de modernisering van de Wethouder Smithal zijn in de begroting 2022 geen extra middelen opgenomen. We moeten bezien of een modernisering met de bestaande middelen uit het investeringsprogramma mogelijk is, maar dit lijkt niet realistisch.
- Er wordt *structureel en jaarlijks* uitvoering gegeven aan de bestaande investeringssubsidieregeling voor sportaccommodaties. De specifieke kleedkamersubsidie wordt zodanig aangepast dat per verzoek beoordeeld wordt of aan het verzoek tegemoet kan worden gekomen.
- Er wordt vanaf 2022 uitvoering gegeven aan de verduurzaming van accommodaties. Het gaat hierbij zowel om gemeentelijke accommodaties als om het verduurzamen van eigendommen van sportverenigingen. Vanuit sportbonden kunnen verenigingen met een eigen accommodatie onder meer een energiescan uit laten voeren. De gemeente is vooral intermediair om dit soort aanbod onder de aandacht te brengen. Daarnaast heeft de gemeente de mogelijkheid dat verenigingen een lening kunnen afsluiten voor de verduurzaming van accommodaties (Stimuleringslening).

Evaluatie

- De doelstellingen en kpi's uit deze sportnota worden in het eerste halfjaar van 2026 geëvalueerd via een evaluatieonderzoek.
- Tussentijdse resultaten worden gerapporteerd via voortgangsrapportages aan het College van B&W.

Hoofdstuk 7. Financiële kaders

7. Financiële kaders

Voor de financiële kaders voor de komende periode maken we een onderscheid tussen een drietal financiële stromen:

- De reguliere begroting (prijspeil 2022)
- De investeringskosten voor binnensportaccommodaties naar aanleiding van de kadernota
- Extra investeringen in relatie tot de maatschappelijke waarde van sport

Reguliere begroting

Begroting (meerjaren)	2022
<i>Sportstimulering</i>	119.600
Breedtesport	100.700
Sportinstuiven	13.400
Maassluise Sport- en Recreatieraad	5.500
<i>Accommodaties binnensport (inclusief huren)</i>	30.400
Algemeen	-9.200
Gymnastieklokale en sportzalen	255.300
Sporthallen	-128.000
Reservemutaties	-87.700
<i>Accommodaties buitensport (inclusief huren)</i>	331.500
Huren	-91.500
Kosten	423.000
<i>Zwembad</i>	470.100
Eigenaarslasten	81.000
Exploitatiesubsidie	389.100
<i>Personeel en Organisatie</i>	365.400
Combinatiefuncties / buurtsportcoaches	246.800
Sporthalbeheerders	118.600
Totaal	1.317.000

Bij de meerjarenbegroting fluctueren de kosten voor binnensport- en buitensportaccommodaties als gevolg van onder meer reserveringen en afschrijvingen. In de meerjarenbegroting stijgen de kosten naar ongeveer € 1,9 miljoen.

Investeringskosten accommodaties

Een indicatie van de planning van de bouw van de sportaccommodaties is opgenomen in de begroting 2022. De uiteindelijke realisatiekosten zijn afhankelijk van de exacte locaties en de aanpassingen van de infrastructuur. De locaties voor de nieuwe binnensportaccommodaties zijn ook nog niet bepaald en dat zal ook de op te stellen planning beïnvloeden.

Begroting 2021 (accommodaties)

In de begroting 2021 zijn de financiële kaders vastgesteld en de investeringen van de sportzaal Sportlaan en de Olympiahall opgenomen:

- Sportzaal Sportlaan, circa € 6,2 miljoen; hierbij worden ook de infrastructurele aanpassingen voor parkeren en verkeersontsluiting en de inpassing van de sportzaal in de omgeving gerealiseerd.
- Nieuwbouw Olympiahall, circa € 7 miljoen.

Begroting 2022 (accommodaties)

Met de vaststelling van de begroting 2022 en het investeringsprogramma is het financieel kader vastgesteld voor de verdere ontwikkeling van de binnensportaccommodaties. In de jaarschijven ziet dit er, aanvullend op de begroting 2021, als volgt uit:

Omschrijving	IP2022	IP2023	IP2024	IP2025	IP2026	Totaal
Bewegingsonderwijs		1.500.000	1.000.000			2.500.000
Sporthuisvesting					3.240.000	3.240.000

In het uitvoeringsplan zijn de acties verwerkt inzake de verdere ontwikkeling van de binnensportaccommodaties.

Extra investeringen en herschikking van budgetten

Om te investeren op de maatschappelijke agenda met sport en verenigingen daarvoor te vitaliseren, dient extra geïnvesteerd te worden in buurtsportcoaches. De huidige capaciteit wordt primair ingezet voor het bewegingsonderwijs en wijkactiviteiten. Daarover kan met het onderwijs in gesprek gegaan worden om een andere verdeling van werkzaamheden af te spreken, waardoor er meer ondersteuningsuren ontstaan voor verenigingen en daarnaast de buurtsportcoaches ook meer de intermediaire rol kunnen invullen voor het jeugdfonds Sport & Cultuur.

Daarnaast is uitbreiding van het aantal buurtsportcoaches om verenigingen substantieel te kunnen ondersteunen noodzakelijk. Vanaf 2023 biedt het ministerie van VWS waarschijnlijk weer mogelijkheden om extra formatie buurtsportcoaches aan te vragen. Van een formatieplek wordt 40% bekostigd door het ministerie van VWS en 60% vanuit de gemeente en/of het onderwijs. Een formatieplaats extra kost de gemeente daarmee op termijn ongeveer € 35.000 (totale kosten formatieplaats € 60.000). Om direct een start te kunnen maken met de uitvoering van de maatschappelijke impact via sport en verenigingen te ondersteunen, wordt in 2022 al een extra buurtsportcoach aangesteld (vooruitlopend op de eventuele nieuwe regeling vanuit het ministerie van VWS). De kosten die daarmee gemoeid zijn, bedragen eenmalig (in 2022) € 60.000. Structureel zijn hier in ieder geval € 35.000 aan extra kosten mee gemoeid (aandeel gemeente van 1 fte buurtsportcoaches). Dekking voor de eenmalige investering is gevonden vanuit de reserve sport en vanuit nieuwe middelen van de Rijksoverheid voor uitvoering van het Sportakkoord. Het komende jaar worden ervaringen opgedaan. Daarna worden nieuwe besluiten genomen over het vervolg en de financiële dekking van deze ambitie.

De overige investeringen (eenmalige vitaliteitsscan, pedagogische ondersteuning en overige ondersteuning aan verenigingen via een werkbudget) zijn gedekt via (herschikking van) bestaande middelen in de begroting. In de tabel op de volgende pagina staat de dekking van de investeringen opgenomen.

Activiteit	Doel	(netto)Kosten	Dekking 2022	Dekking 23 e.v.
Extra buurtsportcoach	Verenigingsondersteuning tbv behalen maatschappelijke doelen	2022: 60.000 2023: 35.000 (40% via het Rijk)	Reserve sport en nieuwe middelen van Rijk voor Sportakkoord	Hogere bijdrage vanuit onderwijs*
Vitaliteitsscan verenigingen		2022: 25.000 eenmalig	Middelen ter verzachting van de gevolgen van Corona	n.v.t.
Pedagogische ondersteuning verenigingen		2022 en verder: 10.000 structureel	Middelen van het Rijk voor sportakkoord	Herschikking van bestaande budgetten in de begroting**
Overige ondersteuning verenigingen	Werkbudget	2022 en verder: 10.000 structureel	Herschikking van bestaande budgetten in de begroting**	idem

* In de huidige opzet besteden de buurtsportcoaches veel uren aan bewegingsonderwijs. De huidige bijdrage vanuit het onderwijs hiervoor (de schoolbesturen ontvangen hiervoor zelf de middelen) staat hiertoe niet in verhouding. Door deze bijdrage passend te maken kunnen de buurtsportcoaches zowel voor bewegingsonderwijs als verenigingsondersteuner ingezet worden (conform de intentie van de regeling). Wanneer de rijksbijdrage (40%) en/of de bijdrage vanuit de schoolbesturen uitblijven, vervalt de extra buurtsportcoach in 2023 tenzij er alternatieve financiering gevonden kan worden binnen de begroting. Het nieuwe college neemt hierover een besluit.

** We zien mogelijkheden om deze kosten binnen de begroting op te vangen door een herschikking van bestaande budgetten. Mocht dit onverhoopt niet lukken, dan komen deze activiteiten te vervallen.

Bijlagen

Bijlage 1 Geraadpleegde documenten

AndresCS (2011) – Toekomst beheer en exploitatie sportaccommodaties
Dashboard - Sport en cultuur – Maassluis. (2021). Waar staat je gemeente.
<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/sport-en-cultuur/>

Gemeente Maassluis (2013) – Sportnota Maassluis 2013

Gemeente Maassluis (2015 – 2018) – Voortgangsrapportages 2015 – 2018

Gemeente Maassluis (2017) – Tarievenbeleid sport 2017

Gemeente Maassluis (2018) – Coalitieakkoord 2018 – 2022

Gemeente Maassluis (2018) – Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn 2018

Gemeente Maassluis (2018) – Staat van Maassluis

Gemeente Maassluis (2019) – Nota Samen Doen

Gemeente Maassluis (2020) – Sportakkoord Maassluis 2020 – 2021

GGD Rotterdam-Rijnmond – Gezondheidsmonitor jeugd 2019

GGD Rotterdam-Rijnmond (2016) – Hoe gezond is Maassluis?

MSR (2019) – Missie, Visie en Kernwaarden Maassluis Sport- en Recreatieraad

Mulier Instituut (2016) – Brancherapport Sportaccommodaties 2015

Mulier Instituut (2020) – Binnensportaccommodaties in Nederland

Nederlandse Sportraad (2018) – Plezier in bewegen

Romijn, D. (2016) – Ruimte voor binnensport in Maassluis

Sociaal en Cultureel Planbureau / Mulier Instituut (2018) – Rapportage Sport 2018

Sport op de kaart | Deelname | Bewegnormen en wekelijkse sporters | Volksgezondheidszorg.info. (2021). Volksgezondheidszorg.info. <https://www.volksgezondheidszorg.info/sport/sportopdekaart/beweegnormen-en-wekelijkse-sporters#!node-voldoen-aan-beweegrichtlijnen-gemeente>

ZonMW – Programma Sportimpuls - <https://www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/sport-en-bewegen/programmas/programma-detail/sportimpuls/>

Bijlage 2 Kpi's 2013 – 2017

In 2017 is de sportparticipatie van de inwoners van Maassluis hoger dan in 2012.

Bevorderen (behouden en vergroten) sportparticipatie voor alle inwoners van Maassluis

- Het percentage inwoners dat zijn gezondheid als goed of zeer goed ervaart, stijgt van 70% (2009), naar 75%. (*Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2020*)
- Het aantal inwoners met een ongezonde leefstijl (te weinig bewegen en overgewicht) daalt t.o.v. 2012. (*Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2020*)
- Het percentage bewoners (19-64) dat voldoende beweegt (voldoet aan de combi-norm), stijgt van 67% in 2011 naar 70% (*Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2018*)
- Percentage volwassen inwoners dat minimaal 40 weken per jaar aan sport doet (van 57% in 2010 naar 60%) (*Sport op de kaart | Deelname | Beweegnormen en wekelijkse sporters | Volksgezondheidszorg.info, 2021*)

Bevorderen (behouden en vergroten) sportparticipatie voor (zeer) ouderen en mensen met een beperking

- Het percentage bewoners (65+) dat voldoende beweegt (voldoet aan de combinorm), stijgt van 65% in 2011 naar 70% (*Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2020*)
- Deelnamecijfers sport en bewegen onder (zeer) ouderen en mensen met een beperking zijn toegenomen (*Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2020*)
- Een hoger aandeel mensen in Bloemenbuurt en Binnenstad waardeert zijn gezondheid als goed of zeer goed (t.o.v. 2011) (*Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2020*)
- Een inzet van vrijwilligers via professionele organisaties (welzijn, ouderwerk) gebeurt vooral in de wijken waar sprake is van een hoog aandeel ouderen en mensen met een beperking (*onbekend*)

Bevorderen (behouden en vergroten) sportparticipatie voor jeugd (vanaf 4 jr) als goede basis voor een leven lang bewegen

- Percentage 4-12 jarigen dat minstens 1x per week sport buiten school van 77% naar 81%
- Percentage 4-12 jarige allochtone kinderen dat minstens 1x per week sport buiten school van 75 naar 77%
- Percentage 4-12 jarige autochtone kinderen dan minstens 1x per week sport buiten school van 81 naar 85%
- Verhogen aantal scholen in samenwerkingsverband Buurtsportcoach met sportverenigingen

In 2017 is sport en het verenigingsleven een effectieve vorm van meedoen aan de samenleving

Versterken en bevorderen van het verenigings- en stichtingsleven:

- Het aantal mensen dat actief is als vrijwilliger blijft op huidige niveau (45%) (*Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2020*)
- Jongere van 4 t/m 17 met ouders met een laag inkomen houden de mogelijkheid lid te worden van een vereniging. (*Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2020*)
- Het percentage inwoners dat lid is van een NOC*NSF sportbond van 23% naar 29% (*Sport op de kaart | Deelname | Beweegnormen en wekelijkse sporters | Volksgezondheidszorg.info, 2021*)
- Het percentage jeugdigen (t/m 19 jaar) dat lid is van een NOC*NSF sportbond van 35% naar 40% (*Sport op de kaart | Deelname | Beweegnormen en wekelijkse sporters | Volksgezondheidszorg.info, 2021*)
- Het percentage volwassenen van 20 t/m 44 jaar dat lid is van een NOC*NSF sportbond van 22% naar 27% (*Sport op de kaart | Deelname | Beweegnormen en wekelijkse sporters | Volksgezondheidszorg.info, 2021*)
- Het percentage volwassenen van 45 t/m 64 jaar dat lid is van een NOC*NSF sportbond van 18% naar 23% (*Sport op de kaart | Deelname | Beweegnormen en wekelijkse sporters | Volksgezondheidszorg.info, 2021*)
- Het percentage volwassenen van 65 en ouder dat lid is van een NOC*NSF sportbond van 15% naar 18% (*Sport op de kaart | Deelname | Beweegnormen en wekelijkse sporters | Volksgezondheidszorg.info, 2021*)

Bevorderen en ondersteunen van een bredere maatschappelijke rol door sportverenigingen:

- Het aantal sportverenigingen en stichtingen dat een MVV traject volgt of heeft gevolgd van 3 in 2013 naar 10 (<https://www.maassluis.nu/uncategorized/zeven-vrijwilligersorganisaties-mvv-oke/>)
- Het aantal samenwerkingsverbanden die verenigingen aan gaan is gestegen ten opzichte van 2013 (*gesprekken met verenigingen*)

Bevorderen en ondersteunen van vrijwilligerswerk bij (sport)verenigingen en stichtingen:

- Vrijwilligers voelen zich gesteund door de gemeente en door professionele organisaties. (*gesprekken met verenigingen en Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2020*)

Stimuleren van sport en bewegen inzetten bij maatschappelijke vraagstukken

- Het aantal sportaanbieders dat participeert of heeft geparticipeerd in een Sportimpuls aanvraag van 3 naar 10
- Het aantal sportaanbieders dat participeert in een Betrokken Stad aanvraag van 0 naar 5

In 2017 zijn de inwoners van Maassluis tevreden over de sportvoorzieningen in de omgeving

Kwalitatief hoogwaardige en laagdrempelige sport en beweeg voorzieningen voor alle inwoners van Maassluis:

- In alle wijken van Maassluis is het oordeel over de woonomgeving minimaal gelijk aan dat in 2011 (*Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2020*)

Ondersteuning in het pedagogische en sociale klimaat bij sportverenigingen (sportiviteit en respect, Verklaring Omtrent Gedrag (VOG))

- Verenigingen voelen zich gesteund door de gemeente bij ondersteuningsvragen (*Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2020*)

Extra (wijkgerichte) aandacht naar voorzieningen voor ouderen, mensen met een beperking en jeugd vanaf 12 jaar:

- Toename aandeel ouderen van 75+ dat tevreden is met wonen. (*Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2020*)
- Bereikbaarheid en voorzieningen worden beoordeeld met cijfer van 7,5 of meer in wijken met relatief veel ouderen. (*Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2020*)
- Er zijn meer voorzieningen voor jongeren van 12 jaar en ouder. (*Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2020*)
- Sluispolder West, Bomendal en Componistenbuurt, Vertobuurt en Kapelpolder scoren beter op de volgende set indicatoren (waar sport direct of indirect aan bij kan dragen): woonomgeving, sociale aspecten en leefbaarheid; verhuurbaarheid van woningen; aantal overlastmeldingen; (maatschappelijke) voorzieningen; aandeel bijstandsuitkeringen en niet-werkende werkzoekenden; aantal gezinnen dat een beroep doet op schuldhulpverlening (*Monitor Leefbaarheid, Veiligheid en Welzijn, 2020*)

